

Budapest 62

T. c.

Postafiók 282.

„Ujság” szerkesztősége

Cs. p.

li Ujság

16. évfolyam 51. szám

Szerkesztő:
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 március 1. péntek

Simon Franciaországgal teljes egyetértésben jár el Berlinben

Egyezmény megkötéséről nem lesz szó — Macdonald cáfolja a lemondásáról elterjedt híreket

Londonból jelentik: Az angol miniszter tanács szerdán Sir John Simon külügyminiszter berlini útjának előkészítésével foglalkozott. Tárgyalták az angol külügyminiszter moszkvai látogatásának lehetőségét is, de hír szerint ebben az ügyben nem hoztak végleges határozatot. A moszkvai ut ügyében kérdést intéztek a külügyminiszterhez az alsóházban. A külügyminiszter kijelentette, hogy

nem tud felvilágosítást adni arról, vajjon meglátogatja-e Moszkvát.

A szerdai angol minisztertanács harmadik ülésén halasztotta el a döntést az angol külügyminiszter európai útjának kérdésében. A Daily Telegraph külpolitikai szerkesztője szerint

a miniszterek többsége pártolja azt a tervet, hogy a külügyminiszter ellátogasson Berlinbe, Moszkvába, Varsóba és Prágába is, de állítólag Macdonald miniszterelnök nem fogadta kedvezően ezt a javaslatot.

A miniszterelnök attól tart, hogy csökkentené a külügyminiszter berlini látogatásának jelentőségét, ha ugyyszólván „utközben”, más európai fővárosokba utaztatnák meg Berlinben.

Simon Párisban

Párisból jelentik: Simon angol külügyminiszter csütörtökön Londonból Párisba utazott, ahol — mint jelentették — előadás tartására kérték fel. Ez alkalommal természetesen módját ejtik annak, hogy az angol külügyminiszter és a francia államférfiak megvitassák Simon külügyminiszter közeli európai útját. Párisban nagy fontosságot tulajdonítanak ezeknek a megbeszéléseknek. Hangoztatják, hogy az

angol külügyminiszter Berlinben Franciaországgal teljes egyetértésben jár majd el.

A francia lapok súlyt fektetnek azokra a londoni értesülésekre, amelyek szerint

Simon Berlinben nem valamilyen egyezmény megkötéséről tárgyal,

hanem az angol külügyminiszter csupán a német vezető körök, politikusok szájából akarja meghallani a londoni francia-angol egyezménytervek ellen felmerült ellenvetéseket.

Macdonald az üzérkedés ellen

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök szerdán beszédet mondott, amely-

ben szokatlanul szenvedélyes hangon foglalkozott az állítólagos közeli visszavonulásáról szóló híresztelésekkel. Ha út majd az óra — mondotta —, amikor én magam egyik vagy másik okból azt találom, hogy teljesítményeim nem érik el a szükséges színvonalat, akkor nem kérek majd senkitől tanácsot, hanem tudni fogom, hogy mi a teendőm.

Az angol miniszterelnök ezután

keményen megróta a legújabb üzérkedési hajlamot, elsősorban a botorsal való üzérkedésre célozva.

Felháborító — mondotta —, hogy a mostani időkben egyesek olyan üzleteket kötnek, amelyek beszennyezik az orszá-

pénzügyi becsületét és rontják az ország hitelét a világ előtt. A kormány osztja a közönség felháborodását és az a nézete, hogy

nem szabad tűrni az ilyen üzleteket,

amelyek nem tekinthetők az erkölcsös és keresztény társadalom sajátosságainak.

Simon Párisba érkezett

Párisból jelentik: Simon angol külügyminiszter csütörtök délelőtt repülőgépen Párisba érkezett. Hivatalos helyen hangsúlyozták, hogy a látogatás csakis magánjellegű és úgy tüntetik fel, mintha Simon csak azért jött volna Párisba, hogy előadást tartson az angol parlamentárizmusról. Délben azonban

Simon tiszteletére a külügyminisztériumban ebéd volt, amelyen Flandin és Laval miniszterek vettek részt.

Ebéd után Simon megkezdte tárgyalásait a francia miniszterekkel. Egyes verziók szerint

ezeknek a tárgyalásoknak eredményétől függ Simon berlini útjának jellege,

sőt elutazásának időpontja is.

„Ausztriát örökkévaló fogalomnak tekintjük“

Schuschnigg és Berger-Waldenegg nyilatkozata külföldi utjukról

Bécsből jelentik: Schuschnigg kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter szerdán este visszaérkeztek külföldi utjukról. Schuschnigg kancellár megérkezése után adott nyilatkozatában a következőket mondotta:

— A londoni és párisi ut Ausztria számára megerősítése volt annak, hogy az osztrák kormány által képviselt bel és külpolitika helyes. Együttal

igazolta az ut számunkra annak a gazdasági célkitűzésnek szükséges voltát, amely felé haladunk.

Allamunk a szellemi együttműködés előfeltételeit az Olaszországgal és Magyarországgal létesített egyezményekben teljesítette. A nemzetközi szellemi együttműködés terén jelentős előhaladásnak tartom, hogy — egyelőre elvben — hasonló egyezményben állapodtunk meg Franciaországgal is.

Berger-Waldenegg külügyminiszter is nyilatkozott. Semmi kétséget sem hagyunk fenn abban a tekintetben — mondotta —, hogy

a politikai és gazdasági önellátás gondolatát elutasítjuk magunktól.

Semmi kétséget sem hagyunk fenn azal kapcsolatban sem, hogy

Ausztria a mi számunkra nem szük segítségnyújtó megoldás, hanem Ausztriát örökkévaló fogalomnak tekintjük.

A miniszter végül kiemelte, hogy párisi és londoni tartózkodásuk alatt állandó érintkezést tartottak fenn Olaszország és Magyarország képviselőivel, hogy Ausztria kipróbált barátainak érdekében és az ő szellemükben cselekedjenek.

Norogkereszties diákok tüntetése Bécsben

A Saarvidéket — mint ismeretes — Németország pénteken veszi át hivatalosan és véglegesen. Ebből az alkalomból a bécsi egyetemek különböző karain

a nemzeti szocialista érzelmű diákság csütörtökön tüntetést rendezett.

A tüntetésben mintegy hatvanan vettek részt. A főiskolai őrség követelte, hogy hagyják abba a tüntetést. Minthogy ez nem történt meg, a rendőrség a diákokat letartóztatta.

Hajsza a milliók után

Az ember szinte megdörzsöli a szemét, hogy nem álmodik-e, amikor a beogradi tárgyalás kapcsán a hetvennyolcmillió váltók fantasztikusan ható történetét olvassa. Az ügyész megállapítja vádiratában, hogy emberek, akik száz dinárokat szoktak kölcsönkényeztek és behálózta a biztosító társasági vezérigazgatót, akinek kisebb adósságokból eredő gondjait uzsorakölcsönökkel tetézték és amikor már a szájaig értek a hullámok, a kényszerhelyzetét arra használták fel, hogy milliók váltókat irattak vele alá. Hetvennyolcmillió dinár értékű váltó került ki a vezérigazgató kezéből és azok az üzerek, akik ezeket a pénzügyi manipulációkat intézték, már-már azt hitték, hogy a műveletekből busás hasznot fognak húzni, amikor az áldozat egy revolvergolyó révén menekült ki szorult helyzetéből, ami által a körülötte fonódott ügynöki üzelmek széjjelfoszlattak. A milliós váltóknál kiderült, hogy fikтивek és mindazok, akik ezek kiállítására és elhelyezésére körültevékenykedtek, a vádlottak padjára kerültek.

Az ügyészi vád szerint a vádlottak tervszerűen dolgoztak azon, hogy a vezérigazgatót eladósodott állapotba juttassák és így módon a karmaik között tarthassák. Amikor ezt a céljukat elérték, bevonták a vezérigazgatót állítólagos milliós kereskedelmi és tőzsdei üzleteikbe. Az egyik vádlottat terhelő vádpontok között egy millió dináros, másfélmillió dináros és félmillió dináros váltók szerepelnek, amelyeket a vezérigazgató olyan könnyedén írt alá, mintha tűzoltóegyesületi elnök volna és kiténtetési okmányokra kellett volna a nevét jegyeznie. A nagyszegű váltóknak az ügynöki szövetséget azért tulajdonított értéket, mert elhelyezésükkel össze lehetett keverni az aláíró vezérigazgató nevét a céggel, amelynek beogradi intézetét vezette. A tragikus revolverdörrenés fényt villantott a homályban lappangó zsákmányolási szándékre és a sok ügynöki fortélyosság most mint a bűnyogi védekezésre van lekötvé.

Meg kell nézni a fényképfelvételeket, amelyek az elsőrendű vádlott defenzív test állásairól készítettek a fotóriporterek. Ez az ember valóságos katonája a hivatásának. Szívvel-lélekkel, kézzel-lábbal, fejével-mellel dolgozik a maga igazának elhitetésén. A célja most is az, amire állandóan nagy súlyt helyezett: a biztosítótársaság anyagi felelősségének kidomborítása. Adhuc sub iudice lis est — még bírói eljárás alatt áll a per és az újságírói kommentároknak nem az a feladata, hogy az illetékes fórumok döntésének prejudikáljon. Amde függetlenül attól, hogy milyen lesz az ítélet, jámbor nyárspolgári szemmel csodálkozva rá a milliós váltók tömegére, amelyekkel ezek a vádlottak olyan kápráztatóan dobálóztak, az egyszerű halandó bizonyos szent borzongással gondol a nullák tekintélyszaporító jelenőségére. Irhatsz egymásután annyi nullát, amennyit csak akarsz, nem tudsz velük mennyiséget kifejezni, de ha a legkisebb számjeggyel is elébük ugrol, óriási összeget jelölsz meg vele. Kis zérusok sürgölődtek a vezérigazgató körül, hogy a maguk mennyiségtelenségét az ő előkelő pozíciójával avassák nagy számjeggyé. A vezérigazgató nem is sejtette, hogy az ő indexszámát milyen tetemesen megnövesztették az utánuk sorakozó zérusok. És mire ráeszmélt a társulás értelmére, már nem talált a maga számára más ekszpedienst, mint azt, amely nemcsak a nyomasztó helyzetből, hanem magából az életből is kivezet. A vezérigazgató után hetvennyolcmillió dinár értékű váltó maradt és egy csomó megcsalódott ember, aki lesújtva látja, hogy a zérusok éléről lemaradt az értékjelző számjeggyé. Vége a konjunkturának, nincsenek már milliós üzletek és vissza kell térni a százdináros kölcsönök rendszeréhez. A

Friss norvég csukamájolaj

literje üveggel 30~ din. a SOA drogériában

Angliát komolyan aggasztja az olasz-abesszin viszály

A londoni lapok szerint ismét kiéleződött a helyzet

Londonból jelentik: Angol kormánykörökben fokozódó aggodalommal figyelik az olasz-abesszin konfliktus alakulását.

A konfliktus az angol lapok szerint újabb ismét kiéleződött.

Az eddigi tárgyalásokon csak a semleges zóna kérdéséről tárgyaltak — írja a Daily Telegraph — és még kísérletet sem tettek a határkonfliktus elsímitására vagy a

határok végleges rögzítésére. A Daily Telegraph szerint

az angol kormány az elmúlt 48 órában a legkomolyabban foglalkozott az olasz-abesszini viszály elintézésének tennakadásával.

Lépéseket tettek, hogy Anglia nézetét ebben a kérdésben Mussolini tudomására hozzák.

Saarvidék hivatalosan is Németország

Ma nagy felszabadulási ünnep lesz

Saarbrückenből jelentik: Knox, a saarvidéki kormányzóbizottság elnöke csütörtökön

hivatalosan átadta a saarvidék rendőri végrehajtóhatalmát a német birodalmi kormány megbízottjának,

aki ezután az új hatósági vezetőket beiktatta hivatalukba. A Saarvidéken már csütörtökön mindenütt nagy élénkség volt tapasztalható.

Mindenfelé siettek befejezni az előkészületeket a pénteki nagy felszabadulási ünnepre.

Saarbrücken főbb utvonalaiban a déli órákban csaknem megrekedt a közlekedés és az utcákon egész nap nagy tömeg hullámlzott.

A birodalmi kormány pénteken csak a legfontosabb német törvényeket lépteti életbe a Saarvidéken, az egész közigazgatási törvénykezés átszervezését pedig fokozatosan hajtják végre.

Elsősorban a rendtörvényt léptetik életbe,

amely lehetővé teszi, hogy az államellenes törekvésekkel szemben a hatóságok könnyőrtelenül felléphessenek.

A horgosi közgyűlésen történt pofozkodás a szubotícai törvényszék előtt

Egy hónapi fogházra kelték a verekedő jegyzőt

A szubotícai törvényszéken Szubotícs Sztrahinya büntetőbíró tegnap délelőtt másodszer tárgyalta azt a kínos incidens, amely a múlt év februárjában Horgoson történt a községi képviselőtestület ülésén. A közgyűlésen az iskolai költségvetést tárgyalták és a jegyzőkönyv hitelesítésekor

Ludaics Bogdan jegyző areulütötte Ivanovics Dragomir iskolagazgatót, aki emiatt nyilvános becsületsértésért feljelentést tett a jegyző ellen. Az első tárgyaláson tíz napra ítélték Ludaicsot, a noviszádi semmitőszék azonban megsemmisítette az ítéletet és új ítélethozatalra utasította a szubotícai törvényszéket.

A tegnapi tárgyalásra Horgos község egész képviselőtestülete bevonult a tárgyalóterembe. Ludaics azzal védekezett, hogy erős felindulásában ragadtatta magát a tett

legességre, mert Ivanovics hamisítónak nevezte a jegyzőkönyv egy állítólagos tévedése miatt és sértegetéseit meg is ismételte.

Ludaics azt állította, hogy Ivanovics támadt rá és hasbarugta.

Ezzel szemben Ivanovics Dragomir előadta, hogy a jegyzőkönyvben tényleg hiba volt és Ludaics durva szavakkal sértegetni kezdte, mert bírálta a jegyzőkönyvet. A jegyző rákiáltott:

„Mars ki innen, te kommunista!” és teljes erővel areul ütötte.

Ludaics a bíró kérdésére elmondta, tényleg kommunistának nevezte Ivanovicsot, akit azonban a hatóságok is, mint ilyen tartottak nyilván, sőt Ivanovicsnak a Szokol együletben is kellemetlenségei voltak kommunista világnézete miatt.

Továbbiakban hosszabb fejtegetés és vita folyt le a pereskedők között és Ludaics kijelentette, hogy hajlandó visszavonni kijelentését, ha a sértett tényleg nem érzi magát kommunistának.

A bíróság mintegy tizenöt tanút hallgatott ki, majd a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

A bíróság ítéletében egyhónapi szigorított fogházra és 1200 dinár pénzbüntetésre ítélte a verekedő jegyzőt.

MENTOR

Vasárnap hozzuk:

Fent, a sztratoszférában

„Sztratoszférarepülő nagvüzem”

A sztratoszféra mint hadszintér

A Morava mentét tegnap reggel óta ismét árviz fenyegeti

A moravai bánóság hivatalos jelentése

A Nagy, Nyugati és Déli Morava áradásai következtében a moravai bánóság egy részében igen komoly a helyzet. A moravai bánói közigazgatás tegnap délelőtt a következő hivatalos jelentést adta ki a helyzetről:

A moravai bánóság területén a folyók áradása igen komoly helyzetbe hozta a folyók mentén élő lakosságot.

A bánósághoz érkezett jelentések szerint a következő falvak kerültek víz alá: Gornje Vidovo, ahol néhány ház dőlt össze,

Donye Vidovon 230 ház került víz alá. Paratyin környékén 270 ház áll víz alatt.

Az árviz elöntötte Csepura falut és komoly veszély fenyegeti Miatovácot, Drenovácot és Moravszka Bujimirt.

Az áradás miatt megszakadt az összeköttetés Tyuprija és Jagodina között, ezenfelül a Tyityevac-Varvarin és Paratyin-Obrezs bánósági utakon is. A Gyunisz-Krusevac uton is szünetelt egy ideig a forgalom, de az elmúlt éjjel sikerült a víz okozta károkat kijavítani és a forgalom ismét megindult. A Sztalaty-Krusevac közötti út is su-

lyosan megrongálódott az árviz következtében és nagy javításokra szorul.

A bánói hatóság megtette az összes szükséges intézkedéseket, hogy a veszélyeztetett területeken lévő lakosságot még idejében kilakoltassák.

Az árterületen állandóan nagyszámú bánósági technikai tisztviselő tartózkodik, valamint katonaság a tyuprijai és szomszédos helyőrségekből.

A katonaságnak elegendő ponton áll rendelkezésére a lakosság kilakoltatására és mentésére.

Emberi áldozat eddig még nincsen, az anyagi áldozatok azonban nagyok.

Csütörtökön a folyók vize csökkent, tegnap reggel azonban ismét emelkedett.

Az áradás lehetővé tette a közlekedést az utakon, mert nincsen védőgát, amely védené az árviz elől. Az áradás megszűntével a bánói hatóság hozzáfog az utak javításához és a kárt szenvedett lakoságnak is sürgős segítséget nyújt.

—o—

A szuboticaai állatgyógyszer hamisítói az egész Dunabánságot elárasztották értéktelen poraikkal

Egyenként hat-hat hónapra ítélték a Bacilol gyárosokat

Két évvel ezelőtt nagyarányú állatgyógyszerhamisítást leplezett le a szuboticaai rendőrség. Megállapították, hogy három szuboticaai ügynök Bacilol néven egy lepzigi gyógyszerár cégjegyzése alatt állatvédelmi gyógyszereket hoz forgalomba, amelyek a használati utasítások szerint biztos hatásuk a sertésvész ellen. A rendőrség lefoglalta a porokat, amelyeket az ügynökök nagy mennyiségben gyártottak és a beográdi vegyvizsgáló állomás megállapította, hogy

az állítólagos állatgyógyszer értéktelen és ártalmatlan por, amely mészporból, lisztből és kevés szódabikarbónából készült.

A hamisítókat letartóztatták és ügyükben 1933 februárjában már főtárgyalást is tartott a szuboticaai törvényszék, amely Pollák Emil és Rozenfeld Árpád ügynököket négy-négy havi fogházra, Fuller István ügynököt pedig két hónapra ítélte. Felelősség folytán az ügy a noviszádi semmitőszékhez került, amely megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és új főtárgyalásra utasította a szuboticaai törvényszéket.

A tárgyalást szerdán délelőtt tartotta meg Sztrefanovics büntetőbíró. Pollák Emil elsőrendű vádlott azzal védekezett, hogy egyik budapesti vegyész-mérnök barátjától kapta a receptet, amelynek alap-

ján Bacilol néven az állatgyógyszert készítette. Meg volt győződve róla, hogy a szer tényleg hasznos, ezért

jöhíszeműen járt el, annál is inkább, mert sok helyen többször is rendeltek a porból.

Pollák Emil kihallgatása során ellentmondásba keveredett és megmásította a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Azt állította, hogy alig 3500 dinár értékű Bacilolt hozott forgalomba, holott a vizsgálóbíró előtt beismerte, hogy több mint 10.000 dinár értékű port adott el.

Rosenfeld Árpád másodrendű vádlott, aki Pollák Emillel gyártotta és árulta a hamisítványokat, azzal védekezett, hogy ő csak Pollák Emil alkalmazottja volt és egyáltalán nem tudott a hamisítványról.

Rosenfeld vallomásaiban szintén ellentmondások voltak és arra sem tudott kielégítő választ adni, hogy miért vallott másként a vizsgálóbíró előtt.

A bíróság szembestítette Pollákot Rosenfelddel és a szembesítésnél kölcsönösen leplezték egymást, amennyiben Pollák kijelentette, hogy Rosenfeld lakásán gyártották a hamisítványokat, Rosenfeld pedig elmondta, hogy egész Bácskát és Bánátot be-

utazzák és mintegy 10.000 dinár értékű port adtak el.

Fuller István harmadrendű vádlott azzal védekezett, hogy 15 százalékos haszonrészesedésért átengedte az iparengedélyét az ügynököknek, de nem tudta, hogy hamis gyári védjegyet és értéktelen port árulnak orvosság gyanánt.

A bíróság kihallgatta Marjanovics Antalt, Zsiga Antalt, Róth Bélát, Bosnyák Józsefet, valamint Szrecsics József bajmoki kereskedőt és Varga Imre szuboticaai nyomdászt, aki a zaeszkókat és a használati utasításokat készítette a hamisítványokhoz és aki elmondta, hogy Pollák még mindig adósa a készített nyomtatványok árával.

A beográdi vegyvizsgáló állomás szakvéleményének ismertetése után a bíróság mindhárom vádlottat bűnösnek mondta ki család vétségében és egyenként hat-hat havi szigorított fogházra és 1200—1200 dinár pénzbüntetésre, továbbá polgári jogainak egy évi felfüggesztésére ítélte. Az ítélet ellen az elítéltek felelősséggel éltek.

Veszedelemes tűz pusztított Szrbobrában

Az a gyanu, hogy gyújtogatás történt

A keddről szerdára virradó éjszakán könnyen katasztrófálissá válható tűz pusztított Szrbobrában Kraszulyak Mihály földbirtokos házában. A tűz az udvarban keletkezett, s mikor Gálik Mihály szomszéd észrevette a szokatlan világosságot, már

lángban állott a tíz méter hosszú alsó épület, a félszer, az istálló és több gazdasági eszköz.

A nyomban kivonult tűzoltóság fő törekvése arra irányult, hogy megakadályozza a lángok átterjedését a szomszédos kántorlakra. Az a veszély fenyegetett ugyanis, hogy a szélben a tűz az egész házsört elpusztítja. A tüzet végül is nagy erőfeszítéssel sikerült eloltani.

A ház tulajdonosa éjjelkor az udvarban járt, de semmi gyanusat nem észlelt. Minthogy a házörökutját az udvarban elpusztulva találták, az a gyanu, hogy gyújtogatás történt.

A rendőrség ebben az irányban indította meg a nyomozást.

Sulyos szerencsétlenség Nizzában

Kigyulladt egy gépkocsi, 3 utasa szénné égett

Párisból jelentik: Nizzában szerdán este sulyos szerencsétlenség történt. Amikor a Juan les Pins és Nizza között közlekedő társaság gépkocsi Nizzába érkezett, a gépkocsi vezetője észrevette, hogy a motor nincs rendben. Alig vette azonban le a motor burkolatát, amikor

a benzintartály egyszerre kigyulladt. A tűz pillanatok alatt áttért a kocsis vázára és csakhamar az egész kocsis lángokban állott.

A kocsis vezetője még idejekorán félreugrott, kísérelte azonban a kocsis utasainak segítségére sietett és azon igyekezett, hogy az utasokat és a poggyászt megmentse. Közben

a bátor mentőt, valamint egy aszszonyt és egy hat éves kisgyermeket elkapta a lángok és mindhárom elevenen elégték.

A velszi herceg pesti éjszakái

Aranyifju, túl a negyvenen, akiről las sankint már lemondanak a lányos esaszári és királyi mamák. Délután ébred és este, mikor kigyulnak a körutak, boulevardok, streetek ivilámpái, ujjáéled és érzi igazán elemében magát. A halhatatlan népmese legszebb modern változata elevenedett meg az ő személyében: „Egyszer egy királyfi mit gondolt magába...” Parisznyát akasztotta a vállára és elindult világgá... Az uti iszákjába hamupogácsát rakott az édesanyja... A velszi hercegnek még erre sincs szüksége: fillér nélkül, hamuból sült pogácsa nélkül is boldogul a széles nagyvilágban, soha nem visz pénzt magával és mégis szívesen látott vendég mindenütt. A kereskedők, bártulajdonosok boldogok, ha minél többet fogyaszt a vöröses-szőke, litos orru, árkölt szemű fiatalember, akinek még pénztárca sincs a zsebében.

Az öt világrész minden jobb éjszakai mulatóját ismeri és így a pestiek kitüntetésnek vehetik elismerő szavait, melyek nem csak a herceg, hanem a szakember megállapításai is, hogy Páris után Budapesten a leg-hosszabbak és legváltozatosabbak az éjszakák. Hogy meggyőződéssel mondta ezt Chester grófja, azt mi is igazolhatjuk, három éjszakán át kísértük az angol királyfit a pesti és budai mulatókban és láttuk, mennyire jól, hogy ne mondjuk: otthon érezte magát. Pedig nem könnyű szerep volt az övé: egyszerre közvetlennek és hercegnek is lenni. Soha nincs egy szürke hétköznapja, egy eseménytelen délutánja, program nélküli órája. Minden perce hűhó, fontoskodás, történelem. Es ez még akkor is halálosan fárasztó, ha valaki nem a trónon ül, parádés királyi díszben, hanem egy díszkrét félhomályu bár bársonyhuzatu diványán, puha kék ingben, piros nyakkendővel, barna antilopfélcipőben és piros székfüvel a gomblyukában. Szökési kísérletei, hogy néha egyedül maradjon, saját szakállára bolyonghasson, sohasem sikerülnek. A különbség csak annyi, hogy a Moulin Rouge helyett a Grillbe megy. Nem csaphat fel Harun Al Rasidnak egy olyan ember, aki nek az arcát, mozdulatait jobban ismerik szerte a világban, mint a legnépszerűbb filmsztárét, akít úgy követnek nyomon a detektívek, akár a körözött kalandorokat. Hiába cserélgeti áruháit: életfogytiglan királyfi marad. És ha így, a bárszál mellett, a cikázó sarga es a menyek keresztüzében nézzük sovány, barnára sült arcát, elhiszünk neki, akár a régi királyoknak, fáraóknak, kalifáknak és cézároknak, hogy kimerítő és néha elkésérítő feladat lehet éjjel nappal, szünet nélkül, még rangrejtve is velszi hercegnek lenni...

Éjjel három óra... A levegő sűrítve izgalommal, mindenki halálosan ünnepélyes és felszeggel állandóan a herceg páholya felé les. Csak a királyi vendég ül egykedvűen a társaságával és egymásután szívja a cigarettáit. Egy óra alatt kilenc cigarettára gyújtott rá. Lenn a parketten ott sűrögnek, forognak mind a budapesti éjszakák és nappalok koronázatlan császárai, a rettegett főszerkesztő, a még rettegettebb színigazgató, az ünnepeit primadonna, az országosnevű mánás... De most még a kávéfőző inas sem hederít rájuk, sőt, utban vannak és a platinaszőke színésznőt udvariasan odább tolja a tulajdonos, hogy szíveskedjék helyet adni a herceg kíséretének. A relativitás legékesszólóbb iskolapéldája ez. A sztár párszáz ezer pengőt keresett filmjeivel, de mi ez az angol kinstár milliárdnyi fontjához mérten? A mánásnak közel félszáz ezer hold földje van a Duna, Tisza

táján, de a herceg mögött egy világbirodalom... Ha összeadjuk valamennyit, akik most itt sündörögnek és felértékeljük mindazt, amit ingó és ingatlan vagyonukkal képviselnek és ráadásul még hozzácsapjuk fontban, az önsúlyukat is, akkor is csak egy csepp ez az óceánhoz mérten...

Az emberi jellem válságos és döntő pillanatokban mutatkozik meg igazi valójában. Harcéren, vagy hajó-süllyedésekor, vagy például ezeken az esteken, amikor a polgári, az arisztokrata és a művészvilág kiválóságainak kellő lélekjelenetre lett volna szüksége és ehelyett a legtöbben szánalmasan gyengének bizonyultak. Oly nevétséges látvány volt, amint izgulva, negyvenfokos lázzal ugrabugráltak a trónörökös nyomában, aki rájuk se hederített és keresztül nézett rajtuk azzal a veleszületett fölényvel, ahogy táncolt és ivott. És még kacagatott ez a komédia, ha elképzeljük, hogy a képeklapokban, ügyes montirozással, nem sokára viszontláthatjuk majd őket, a mondéket; a gögös grótot, a férliruhába bujt primadonnát és a bankár nejét — akiket a herceg öt éjszakán át figyelemre méltatott, — amint együtt „lumpolnak” az angol trónörökösrel, India jövendő császárával... Így születnek a pesti legendák...

Fotografálni szigorúan tilos, de a két szemével mindenki egy életre szóló felvételeket készíthet a kurta filmet, saját rendezésében, ki milyennek látja. Ezeket a filmeket nem kobozhatják el és annyiszor pergethetjük le évek, évtizedek múlva, ahányszor jólesik... Kis premier planok: mikor visszajön a táncból, két kezével elkapja a szomszédos páholyok karfáit, a magasba lendül és valósággal nyújtógyakorlatokat végez, játékosan, diákosan egyetlen ugrással tornázza vissza magát a helyére. — Lassu hajrással issza ki a sörét és utána megnyalja a szájaszelét, mintha az ital ellátna. Izét keresné. Állandóan visszatérő motívum: idegesen rángatja a kézelőjét és ötpercenként igazgatja a nyakkendője csokrát. — Kitaróan táncol, a zenekar nem meri abahagyni, a többi, polgári párok már kidőltek, de a velszi herceg még egyre táncol...

Látszatra minden hétköznapi egyformasággal megy ebben a teremben, semmi kü-

lönös esemény, de éppen ez a legizgatóbb ebben a semmiben, hogy minden pillanatban történhetne valami világgraszoló. Ha például csak odalépne a kis vöröshaju táncosnőhöz, átnyujtana a vörös székfüjét és azt mondaná: „Bjutiful”. Másnap tele lenne vele a világsajtó és a kis nő nevét reggelre megtanulnák az öt világrészben. A hercegnek semmibe se kerül, csak egy szeszély az egész, a másoknak sorsfordulat, szerződés, karrier... Es éppen ezek az óriási távlatot nyitó lehetőséget tartják izgalomban a polgári idegeket. De persze nem történik semmi. A trónörökös, akinek egy szer koronát illesztnek a fejére, jogart a kezébe és hermelinpalástot a vállára, úgy ül a pohár sör mellett, akár a Wilde mesék szomorú hercege, messzibe révedő, senkire se néző, senkit se látó szemmel. Mintha keresne valakit, vagy valamit. Mintha feleletre, vagy üzenetre várna. Szórakozott csordultig tele sürgető türelmetlenséggel és várakozással. Már az ötödik pohárnál tart. Az alkohol könnyű gőzén át talán rádöbben eg pillanatra: mit várhat és mit kaphat ő még többet az élettől? Ő, akinek mindene meg van, sőt még annál is több? Aki azt is megkapja, amit nem akar és azt is, akít nem akar. En drukkolok, hogy kihuzzák a sorsjegyemet, hogy meghódítsam „Szívem Hölgyét”, akít már hónapok óta ostromolok hiába, kuporgatok egy kis földközi tengeri utra és leghebb vágyam a kis családi vityilló, amelybe majd beköltözhetem vénségemre... Állandó harcban állok a sorssal, amelytől úgy kell kicsikarni minden kis levegőt, minden fátat kergetem. De ő? Állandóan védekezésre szorul, nem győzi visszautasítani mindazt a jót, amit belé szerezne tenni: kincseket, szerelmet, hódolatot. Folyton hátrálnia kell, lemondani és kérni, könyörögni, nem hogy adjanak: hanem, hogy ne adjanak, vigyék vissza, nem kell... Örökös étvágytalanságra van ítélve. Szemben az örök éhséggel: a tragikus jóllakottság. Csodálom, hogy egyáltalán kíváncsi még valamire. Ismeri a legdrágább italokat, nőket, ékszerket, a természet és a technika legtokéletesebb alkotásait, bekalandozta a föld legszebb helyeit. Mi érdekelheti még? És mire, mennyire értékelheti az embereket? Fűti egyáltalán még valamilyen becsvágy? Mire gondolhat ebben a hajnali percben ez a tulsokat élt fiatalember? Talán semmire, talán arra a figyelmeztető táblára, mit az elégedetlen indiai tömegek vittek eléje Bombayban és amelyre ezt irták fel nagy, ordító betűkkel: „Mondd meg a papának, hogy nem vagyunk boldogok!” Es a herceg, amilyen szórakozott, talán elfelejtette megmondani...

Tamás István

Közel félmillió dináros sikkasztás a veprováci takarékpénztárnál

A bank két tisztviselőjét gyanúsítják a sikkasztással

Kuláról jelentik: A veprováci takarékpénztár új igazgatója, aki alig néhány hete foglalta el hivatalát, megállapította, hogy az intézet ügyvezetésében hosszabb idő óta nagyarányu visszaélések történtek. Feljelentésére a kulai szolgabírószolgálatot indított, amelynek során megállapították, hogy

a hiány 292,000 dinár, amely a kamatokkal együtt több mint 450,000 dinárra rug.

A visszaélések elkövetésével az intézet két tisztviselőjét Nuss Józsefet és Straub Györgyöt gyanúsítják. A családokat úgy követték el, hogy a betétkönyvekbe a kivett összegeket teljes értékben írták be, ezzel szemben

az üzleti könyvekbe sokkal kisebb összegeket vezettek be kivét gyanánt,

A szolgabírószolgálat intézkedésére a két tisztviselőt a rendőrség őrizetbe vette és a szombori ügyészségre szállította, vagyonukat pedig bírói zár alá vették.

A vizsgálat kétséget kizáróan megállapította azt is, hogy Szeiler igazgató, az intézet volt vezetője nem tudott a visszaélésekről.

— Elhárjasodásnál, köszvényéknél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, huygysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keszervíz javítja a gyomor és belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést. Több jeles orvos, az anyagcserebajok célszerűbb gyógymódja után kutatva, már a múlt században megállapította, hogy a Ferenc József viz kurával nagyon szép eredményt lehet elérni.

EMIL VANDERVELEDE, volt belga miniszterelnök és külügyminiszter cikkét közöljük vasárnap:

Lehet-e szuronyon ülni?

Mai diktatura, tegnapi abszolutizmus, holnapi demokrácia — Modern autokraták ~ Diktatúrák nem egyebek mint, forradalmi állapotok uszályai

Razzia Noviszádon

Az eredmény: egy körözött horgosi tolvaj elfogása és négy kitiltása

A noviszádi rendőrség bünyői osztálya szerdán este 6 és 9 óra között nagyobb razzia-t tartott Malencsics Rodolyub rendőrkapitány vezetésével. A razzianak nem volt kimondott célja, általános és szokásos jellegű ellenőrzése volt a noviszádi bűntényeknek és az alvilági életnek.

Nagyobb eredménye nem is volt a razzianak, de mindenesetre jelentékeny körülménye az a tény, hogy

sikerült elfogni Szücs Ferenc 20 éves horgosi munkanélkülit, aki ellen a szuboticei törvényszék köröző levelet adott ki.

Szücsöt a 316. pontba ütköző lopás miatt keresi a szuboticei törvényszék és elfogatása, valamint kihallgatása után nyomban át is adták a kereső hatóságoknak.

A razzia során letartóztatták még

Gryna Franya, Herbut Franya, Franas István és Varga József csavargókat,

a rendőrség régi jó ismerőseit. A rendőrbíró mind a négyet kitiltotta Noviszád területéről.

Női tavaszi és esőkabátok

nagy választékban és olcsón kaphatók

Fischer J. és Fia
cégnél Noviszádon.

Mindenfelől

A román minisztertanács jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely szerint azok a kisebbségi tanárok és tanítók, akiket a román nyelv nemtudása miatt függesztettek fel állásuktól, szolgálati idejüknek megfelelően nyugdíjat kapnak. — A német birodalmi kormány most kiadott törvénye a közkeleszőnők kamatlábát átváltás után 4 és fél százalékra mérsékli. — A havannai szállítómunkások elhatározták a sztrájkot, hogy a sztrájkoló oktatószeméllyel való együttérzésüknek kifejezést adjanak. — A Szaharán keresztül vezető új légi vonalat felavatták. A vonalon havonta két járat indul. — Az anglikán egyház 5000 templomát mozivetítőgépekkel szerelték fel. A vasárnapi istentiszteletek keretében bibliai tárgyú filmeket akarnak vetíteni.

— Ma nagy si-mulatság lesz a Vénácón. A Fruska Gora turistaegylet téli szakosztálya ma, szombat este rendezi utolsó „si-versenyét”, ezuttal a turistaszálló valamennyi helyiségében. Elsőrangú tréfas programot állítottak össze, az est nagyszerűnek ígérkezik. Az érdeklődők forduljanak a Putnik menetjegyirodához.

— A noviszádi Zana-líja hivatalos hírei. Felkérjük az alábbi játékosokat, hogy ma, péntek este 8 órára jelenjenek meg a Kott pályán, a Zmajevác csapatával mérkőzünk: Takács, Kurland, Kántor, Réger, Farkas, Heinermann, Hlapovics, Malencsics, Ilics, Takács Gy, Hegedüs, Takács, Vass. — Kapitány.

Száz ház víz alatt

Pusztító áradás Szilágyságban

Zilahról jelentik: A Szilágyság legnagyobb részét elöntötte az árvíz.

Szilágysomlyón száz ház 311 víz alatt.

Az árvíz olyan hirtelen jött, hogy a lakosság alig menthette ki értékeit a házaikból. Az áradás a legnagyobb pusztítást Szilágysomlyón okozta. Elszakította a téglagyár melletti gátat és a város egy részét elöntötte.

A lakosság a házak padlásain és tetején töltötte az éjszakát.

Szatmár, Bereg és Szabolcsmegyék keleti részén a nagy hőtömegek egyszerre indultak o'valásnak. A vetések a legtöbb helyen víz alá kerültek.

Nagyarányu áthelyezések a birói és ügyészi karban

Az Igazságügyminiszter új rendelkezései

Az igazságügyminiszter az alábbi birói és ügyész áthelyezéseket eszközölte:

A noviszádi semmitűszékhez titkárrá Brankovics Bozsidiart, a felelővíteli bíróság titkárárt, A noviszádi járásbírószághoz bíróné dr. Popovics Alekszandar sabáci államügyészhez. A szuboticei törvényszékhez dr. Radulics Szevan pancsevői ügyészhez, a belacrkvai törvényszékhez bíróné Hadzsi Hadzsi Kosztics Koszta szuboticei államügyész, a szuboticei törvényszékhez bíróné Krjstics Toma szuboticei vezető járásbírórt, a sztáribecsei járásbírószághoz vezetőjévé Vulcanovics Milán sztáribecsei járásbírórt, a noviszádi törvényszékhez Nikovics Milos petrovgradi ügyészhez, az odzsaci járásbírószághoz vezetőjévé Bakics Szmiljan szombori törvényszéki bíróné, a no iszádi felelővíteli bírósághoz titkárrá Sztakics Nedeljko noviszádi törvényszéki bíróné, a novibecsei járásbírószághoz vezetőjévé Pavlicevics Milivoj novibecsei járásbírórt, a petrovgradi járásbírószághoz Peljban Ivan szuboticei ügyészt, a szombori törvényszékhez dr. Skrabalo Mato petrinjei törvényszéki bíróné.

A kikindai törvényszékhez Lalics Viktor zagrebi járásbírórt, a titeli járásbírószághoz vezetőjévé dr. Breznik Viktort Csakovecéről, a szuboticei törvényszékhez Gajics Bogdánt Sabácról, a szuboticei törvényszékhez Szimics Jezdimirt Pancsevőről, a vrsaci járásbírószághoz Sztankovics Radomirt Odzsaciról, a noviszádi törvényszékhez Zsupanovics Joszopot Zagrebből, a szuboticei törvényszékhez Gyorgyevics Bozsidiart Kikindáról, a belacrkvai járásbírószághoz vezetőjévé Kljnovszki Petart, a kikindai törvényszékhez Kosztics Jovant petrovgradról, a kikindai törvényszékhez Paunovics De-jánt Belacrkváról, a kikindai járásbírószághoz vezetőjévé Sztajanovics Szlavkót Szentáról, a belacrkvai törvényszékhez Hamanov Bogdánt Kikindáról, a topolai járásbírószághoz Sztankovics Jevremet Pancsevőről, a kikindai járásbírószághoz Koracs Radivojt Belacrkváról.

A noviszádi törvényszékhez dr. Kovács Aladár belacrkvai járásbírószághoz főnököt, a petrovgradi törvényszékhez elnökké dr. Vaszljevics Ljubomir szuboticei bíróné, Pancsevóra ügyészhez Gavela Alekszandar dr. vrginmoszti járásbírórt, a belacrkvai államügyész helyettesévé Radovics Szetén podgoricai törvényszéki bíróné, szuboticei ügyész helyettesévé Milicevics Ivan vesezi járásbírórt, petrovgradi ügyészhez Pavlovics Branislavot Noviszádról, szuboticei ügyészhez Radulovics Szavát Noviszádról, kikindai ügyészhez Damjanovics Dusant Noviszádról, a noviszádi ü-

gyészséghez ügyészhez Kurbatfinszki Ljudevit és Pusics Branislav noviszádi járásbírókat, szuboticei ügyészhez dr. Raskov Mását Petrovgradról, pancsevői ügyészhez Devcerszki Sztovant Kikindáról.

Szombori ügyészhez Varga Petar bíróné Szubotícáról, petrovgradi ügyészhez Kosztics Blagojót Szom'orból, noviszádi ügyészhez Gyorgyevics Dragoszlavot Beogradból, a dárdai járásbírószághoz vezetőjévé Rubin Vilmet Petrovgradról, a szuboticei járásbírószághoz vezetőjévé dr. Boszkij Petart Bjelovarról, a szombori törvényszékhez dr. Bokatic Mátót Gyakovórtól, a noviszádi törvényszékhez Hartmann Ivánt, a pancsevői törvényszékhez Szimics Radomirt Titelről, a szentái járásbírószághoz vezetőjévé Davidovics Bogdánt Vokaticsevőről, a petrovgradi törvényszékhez Vukovics Mirát Cetinjéről, a noviszádi törvényszékhez Niketic Milant Petyről, a pancsevői törvényszékhez Darics Pavlót és a dárdai járásbírószághoz Manojlovics Milant Petrovgradról.

Mától kezdve olcsóbb a vasut

Az utazás 28 százalékkal olcsóbb

Vuics Dimitrije közlekedésügyi miniszter, a kormány programjának eredményeként leszállította a vasúti személyszállítási díjszabást. A közlekedésügyi miniszter rendelete szerint a vasúti díjszabás átlag 28 százalékkal lesz olcsóbb, mint volt eddig.

Az olcsó vasúti díjszabás éjjelkor lépett életbe az ország egész területén.

— A noviszádi kereskedők adókiivetési javaslatai. A noviszádi városi előljárárság ezuton is értesíti a kereskedőket, hogy a forgalmi és kereseti adókiivetési javaslataikat február 26-tól március 4-ig, közszemlére tették ki a városi adóhivatalban, ahol a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti. A most közszemlére kitétt adójavaslatokat az adókiivető bizottság március 4-én reggel nyolc órától kezdve tárgyalja az állami adóhivatal helyiségében.

Megfogta a persely a tolvajt

Futni engedte a bűnösöket a lalicsi albiró, hogy mentesítse a munkától a bíróságot

Szomborból jelentik: Vodenlijics Janko hármastanácsa szerdán tárgyalta a lopás kísérletével vádolt Bálinc Tamás 50 éves szentái napszámos bűnügyét. Bálinc 1934. októberében munka után jött Szomborba. Pénze nem volt s így az utat Szuboticáról Szomborba gyalog tette meg. Utközben érintette Szvetozár Mileticset is. Itt elment a templomba s látta, hogy a hívők a „Fájdalmas Szűz” képe alatt elhelyezett bádóg perselybe pénzt dobnak. Megvárta míg a templom kiürült s egy váratlan pillanatban a persely fedelét leemelte s kezével próbált a könyöradományokból valamit elvinni. Tetét azonban nem hajthatta végre, mert a keze nem fért be a persely nyílásába. Két szer, háromszor is próbált pénzt kivenni, de sikertelenül s harmadszor a templom-szolga elfogta.

Éppen akkor, mikor a kezét be-erőszakolta a persely nyílásába.

A szerdai főtárgyaláson a vádlott beismerte bűnösségét, azzal védekezett, hogy szegénysége és nyomora hajtotta erre a bűnre. A bíróság bűnösnek mondotta ki és 3 havi szigorított börtönrre ítélte, amit azonban a vádlott a vizsgálati fogsággal már kitöltött.

Ugyancsak szerdán tárgyalta Jovánovics Milenkó hármastanácsa Ugrinics Dusan 57 éves lalicsi volt albiró, Mihály Janko 31 éves lalicsi községi rendőr és az időközben elhunyt Malivuk Milorad községi rendőr bűnügyét, akiket az egész hivata-

los hatalommal való visszaéléssel vádolt. A vádbeli cselekményt azzal követték el, hogy még 1929-ben fenyegetéssel

hamis vallomásra bírták rá Zvonnyák Janko lalicsi gazdát,

majd a rendőrök 2 napra bezárták és addig verlék, míg magára vállalt egy bundalopást s ezt írásban is elismerte s a jegyzőkönyvet aláírta. Továbbá, hogy Lalicson kisebb nagyobb bűnösöket akik lopásokat és kihágásokat követtek el 300 dinártól egész 1500 dinárig terjedő pénzüsszegek fizetésére kényszerítették s ezáltal úgy a feljelentéstől, mint a büntetéstől megszabadulhattak.

Ugrinics nem érzi magát bűnösnek. A bűnösöktől azért vették el az összegeket, hogy a károsultakat kielégítsék. Nem használták saját céljaikra, csak egy alkalommal vettek rajta a rendőröknek cipőt. Kijelentette továbbá, hogy ezeket a kisebb bűncselekményeket azért nem jelentették fel,

mert nem akarták a bíróság murkáját ezzel is szaporítani.

Mihály Janko szintén ártatlanságát hangoztatta, kijelentette, hogy a pénzüsszegeket Ugrinics teljesen önkényesen vetette ki.

A bíróság számos tanut és károsultat hallgatott ki. Majd a védő újabb tanuk kihallgatását kérte, mire a bíróság a tárgyalást elnapolta s folytatását március 13-ra tűzte ki.

Viharok és ciklonok terjesztik a ragályos betegségeket

Baktériumok a sztratoszférában – Egy amerikai tudós szenzációs felfedezése

Nagy feltűnést keltő kísérleteket fejezett be most Bernard E. Proctor amerikai bakteriologus. Kiderítette, hogy a legmagasabb levegőrétegekben, sőt magában a sztratoszférában is van élet.

Proctor kísérleteit repülőgépen folytatta le, melynek egyik szárnyában hallócső-szerű csövet helyezett el. A levegőt, amely ezen a csövön keresztül megy a szűrő papíros szűri meg, úgyhogy a repülőgép 250 kilométeres óránkénti sebessége mellett igen rövid idő alatt tekintélyes számú vizsgálati anyag gyűlt össze a szűrőpapíron. Egy ilyen gyűjtő repülés után laboratóriumába vitte az olajos papírost a tudós és a rajta megragadt csírákat és baktériumokat vizsgálat alá vette. Negyvenöt ilyen kísérleti repülés után kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy

hétézer méteres magasságon fölül is vannak a levegőben baktériumok és penészgombák hatalmas mennyiségben.

Különböző növénymagok spórái is vannak a levegőben egész ötezer méter magasságig. A tudós 29 féle baktérium létezését mutatta ki a magas levegőrétegekben.

A kísérletek eredményei rendkívüli jelentőségűek és új elméletet alapoz meg a ragályos betegségek addig megmagyarázhatatlan terjedésére vonatkozóan. A kísérletek alapján rövidesen ki lehet majd mutatni, hogy a ragályos betegségek csírái miképp terjednek el az egész földgömbön. Azt már

eddig is megállapította Proctor, hogy a baktériumok terjedésénél lényegesen szerepe van a viharoknak és a ciklonoknak.

Olyan területek felett, ahol ragályos betegség pusztít a járvány baktériumai hatalmas mennyiségben fordulnak elő a vidék fölötti légkörben. Innen azután egy ciklon vagy orkán óriási magasságokba hajtja fel a baktériumokat, amelyek a sztratoszférán át ezer és ezer kilométerre repülnek el és azután lassan leereszkednek a földre. Így hát a régiók elképzelése a szárnyas pestisről voltaképpen nem is fantázia, hanem szigorúan megvalósuló ténynek.

Az amerikai tudós felfedezése révén lehetősége nyílik annak, hogy a meteorológiai változások pontos figyelésével meg lehet tudni egyes ragályos betegségek bekövetkezését, fel lehet készülni az epidémiára, aminek támadásával szemben eddig védtelenül áll az emberiség. Bernard E. Proctor most sztratoszférában akarja folytatni vizsgálatait. Erre a célra külön sztratoszféraballont épített magának az amerikai tudós, amely elektromos hajtású szűrőszivattyúkkal lesz felszerelve.

— Kezdődő ütérialmeszesedésnél, reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés rnyheségét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékeli.

FILM

A szerelem vége
A szubotical Avala-mozi új műsora

A történelmi filmekről nem lehet megtagadni annak elismerését, hogy remisztenciás légkörrel emelkedettebb szellemtől vannak áthatva és a nemesebb ízlés szolgálatában állnak. Éppen ezért a tapasztalat szerint az egész könnyű műfaj közönsége ritkán lelkesedik a történelmi filmekért, amelyeknek rendezésében nem mindig sikerül kihozni azt, amit a tömeg a filmtől a szórakoztatás terén vár.

„A szerelem vége” Napoleon és Mária Lujza sok tragikummal átszótt házasságkötésének meséjét dolgozta fel és eleveníti meg igen szerencsésen. Maga Napoleon csak nevével szerepel a történetben, amelynek így csak elméletben hőse. Ez a megoldás kétségtelenül előnyére válik annak a kiérezhető rendezői törekvésnek, hogy a filmen a ragyogóan szép de éppen olyan sajnálatra méltó Habsburg főhercegnő megkapó szerelmét vigye vászonra, amelyhez a történelmi millió inkább csak érzékeltető dekorum. Hely és korrajzi megelevenítés.

A rendező törekvésének megvalósításához kitűnően választotta meg a film Mária Lujzát a gyönyörű bécsi színésznő: Paula Wessely személyében. Mária Lujza ebben a pompás alakításban egészen közel férközik a szívekhez, a legmélyebb értelemben vett szerelem érzékeltetésében pedig annyira emberi, hogy megrázóan megjátszott lemondásán keresztül átérzi a közönség is a legmagasabb körök husból-verből való lényének sok titokkal övezett tragédiáját.

A film ugra-bugra Willy Forstja meglepően komoly művészi kvalitásokkal öntötte formába a szerelmi történet férfi hősé- nek képzelt alakját, a modenai herceget. Forst pompásan éli át a lemondásra kényszerült szerelmes szerepét és komoly alakításával értékesebb sikert arat, mint buffónépszerűsége jelent a számára.

Metternich, a mindenki felett kiméletlenül uralkodó kancellár alakja markánsan került ki Gründgens megjátszásából és igen jó hatást vált ki Herterich I. Ferenc császár, valamint Stradner Rose Ludovica császárnő szerepében.

A film imponáns rendezésével Karl Hartl remekelt, aki a pompát igénylő jelenetekhez alaposan élt a producer bevezetésével. Nagyszerűen megrendezett rész az utolsó rész a remek esküvővel, amelyben a világhírű bécsi Senger-Knabenok is közreműködnek.

A kitűnő filmet Szuboticán az Avala mozi vetíti előrelátható nagy sikerrel.

(szó.)

— A noviszádi grafikusok műsoros táncestélye. A noviszádi nyomdászok táncestélyére az előkészületek a befejezéshez közelednek. Az estélyt szombaton, március 2-án este fél 9 órai kezdettel a munkáskamara összes helyiségeiben tartják meg. A sikeresnek ígérkező és kellemes szórakozást nyújtó estnek műsorát a grafikusok közkedvelt Szloga zenekara nyitja meg a Tugovanka nyitányal. Ezt követi a „Kiárusítás” víg monológ. Majd a Szloga zenekar a Csárdás királynő operettét játssza el, utána a „Víg újság” előadása következik. Ezután „Az egyetlen kabát” egyfelvonásos vígjáték kerül színre, míg végül a Szloga zenekar J. Vojtechovszky szerzeményét „Víg társaságban” adja elő. Kellemes meglepetése lesz a közönségnek a műsoron kívüli szám. Műsor után tánc, melyhez a zenét a Szloga zenekar szolgáltatja. A meghívókat a rendezőség már szétküldötte. Aki esetleg tévedésből nem kapott meghívót, jelentkezzen a nyomdász otthonban (telefon 25-97) Telecsa ucca 25. szám alatt.

— 0 —

Olvassa vasárnapi számunkban:

Az amerikai acélkirály orosz emigráns veje

Az Orosz Fasiszta Párt Amerikában élő vezetője nyilatkozik az ellenforradalmi mozgalom jövőjéről

propagandával akarja megdönteni a vörös uralmat

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralya Petra 30. I. emelet
Telefon 21-37, éjjel 20-58.

Postacsekkszámla: Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Március 1.

Napoleon 1815 március elsején, tíz hónapi ott tartózkodás után elhagyja Elba szigetét és a jónani öbölben partra szállt. Megjelenésével magához hódította a katonaságot és a népet. Napoleon visszatérésének hírére az uralmon levő Bourbonok elmenekültek Franciaországból, s Napoleon március 20-án bevonul seregével Párisba. A bécsi kongresszus erre Napoleont törvényen kívül helyezte, s a nagyhatalmak szövetsége megindította ellene a háborút, amely 1815 június 18-án, Waterloonál Napoleon teljes vereségével végződött.

I. Rákóczi Ferenc 1666 március elsején vette nőül Zrínyi Ilonát.

1893 március elsején indult meg a Zentai Hírlap, mely hetenként egyszer, vasárnap jelent meg, Lip-pay Imre káplán szerkesztésében.

A hőmérséklet nem változik lényegesen

Nyugateurópában szeles és esős az időjárás, a Földközi tenger mellékéről és Olaszországból bőséges esőzéseket jelentenek. Középeurópában átmenetileg csendesebb és derültebb lett az idő, az éjszakai lehülés többhelyen a fagypont alá süllyt. Többhelyen volt kisebb fűtés, a hegyeken záporoszerű havazás. A szél fokozatosan gyengült, enyhébb déli légáramlás indult meg.

A legközelebbi 24 órára déli széllel felhősödő idő várható. Az éjszakai hőmérséklet emelkedik, a nappali nem változik lényegesen.

Vizállás

A Duna Passaunál és Komárom-Paks között apad, máshol árad Pozsonyig alacsony, Oroszvár-Baja között közepes, lejjebb magas vízállás. Noviszádnál tegnap 411 centiméter volt a Duna vízállása. A tegnapi helyzettől szemben 11 centimétert áradt.

Vasárnap délelőtt temették Mayor Józsefet. A Zagrebban elhunyt Mayor József lapszerkesztőt vasárnap délelőtt 10 órakor temetik a noviszádi zsidó temető halottasházából. A temetésre nagyarányú előkészületek történtek.

Meghívó. A Katolikus Olvasókör (Dudarszka uca 18), március 2-án este 8 órakor társasvacsorát rendez. Egy teríték (borjupörkölt galuskával) ára 8 dinár. Előjegyzéseket elfogad Ábrahám könyvkereskedése, Fehér István fűszerkereskedő, Vadóc Sándor fűszerkereskedő és a Kör szolgálja. — Vacsora után tánc.

Mosoly országa a Szlobodában. Március másodikára, farsang utolsó szombatjára a Szloboda kávéház olyan előkészületeket tesz, hogy azzal még az eddigi nagyszerű estét is felülmulja. A művészek valóságos hadserege fáradozik máris azon, hogy a Szloboda-kávéházat s a bárt erre az alkalomra átalakítsa, mégpedig az egészet japán stílusban. Ezt a gyönyörű keretet hasonlóan szép műsor fogja kitölteni, amelynek befejeztével két kítőző zenekar szolgáltatja a táncmuzsikát. Asztalok lefoglalása 20-06 telefonszám alatt.

Válogatott anyagokból készült az

ALBUS

HARANG-SZAPPAN

Ruhája szagos és fehér lesz tőle, mint a patyolat.

Külföldön sikerült a Hasirah noviszádi zsidó férfiak hangversenye. A zsidó hitközség dísztermet zsufolásig megtöltötte a közönség és nagy élvezettel hallgatta az énekkar kítőző előadását. A közönség színi nem akaró tapsal honorálta a fiatal, de máris számottevő együttes produkciót. Külön ünneplésben részesítették az énekkar karmesterét Belogorszki Leopoldot, aki rövid idő alatt igen magas nívóra emelte az énekkart. Az énekkar a közeljövőben az ország nagyobb városiban hangversenyeket rendez, miután máris több helyről meghívást kapott.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a búzárupiac irányzata gyengébb volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 17,70, legmagasabb 18,35, felsőtiszai 17,50—18,15, egyéb származású 17,15—17,65. A határidőpiacon irányzata lanya. Buza márciusra 16,48—16,50, májusra 13,14—13,15. ten-geri májusra 11,60—11,62.

Ha csuf is lesz, de enyim lesz. A sajkásszevelivani esendőrség a napokban adta át a noviszádi törvényszéknek Buchinger Béla ercenkai közsörüst, Buchinger Bélának nem mindennapi büne van. Vadházastársa Wagner Mária még egy évvel ezelőtt megszökött tőle és a közsörüst egy egész hosszú évig kereste hűtlen vadházastársát, amíg ráakadt Sajkásszevelivanon. Itt könyörögni kezdett neki, hogy térjen vissza hozzá, az asszony azonban halogatta a végleges választ. Végül is Buchinger eredeti megoldást határozott. Ejjel, amíg az asszony aludt, késsel ugyszólván félig leszelte vadházastársa balarcát. Amint a vizsgálóbíró előtt mondja, csak azért tette ezt, hogy elcsufítsa Wagner Mária, aki majd ha senkinek sem kell, visszatér hozzá. A furcsa módon hódítani akaró szerelmes a tárgyalás napjáig fogságban marad.

Uj sorsjáték! Uj reményeség!

I. osztály huzása apr. 9 és 10

7 jutalom 50.000 nyereimény!

Minden második sorsjegyre nyerne kell!
Egikisebb nyereimény 1.000 Din. Vásároljon
rendeljen sorsjegyet a jólismert szerencsés
meghatározott időszakra!

LUSTIG LIOS banküzletében
Noviszád, Kralya Acskaszandra uca 13.

Jótekonycélu műsoros estét rendez a szentai Katolikus Nőegylet. Szentáról jelentik: A szentai Katolikus Jótekonycélu Nőegylet nívós műsorral egybekötött bálát rendez vasárnap, március 3-án este az Eugen szálló összes termeiben. A műsoron a legjobb szentai műkedvelők egyfelvonásosokban, táncszámokban, énekszámokban fogják bemutatni tudásukat. Az előadás iránt egész Szentán óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert a Nőegylet báljai Szentán a legjobban sikerültek. A tiszta jövedelmet a szegények felségélyezésére fordítják. Jegyelővétel Bruchner Testvérek vaskereskedésében.

A kulai kereskedők és iparosok küldöttséget keresik fel a pénzügyminisztert. A kulai kereskedők és iparosok megbeszélést tartottak a tulmagas adókövetések ügyében. Bizottságot választottak, hogy a pénzügyminiszternél terjessze elő a kulai kereskedők és iparosok ezirányú panaszát. A bizottságot Herceg Radivoj ipartestületi elnök vezeti.

A Hasirah noviszádi zsidó férfi énekkar ezután értesíti tagjait, hogy elhunyt választmányi tagjának Mayor József hírlapírónak temetésén gyász dalokat énekel. A temetés vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a zsidó temető halottasházából.

Lepedat i Iovanović szubotici cénél vásárolt osztálysorsjegyek közül a következő számokat húzták ki a tizenkilencedik napi húzáson: 20.000 dinárt 53904 10.000 dinárt 57740, 8.000 dinárt 47270, 88035, 6.000 dinárt 2991, 74160, 5.000 dinárt 78917, 80175, 3.000 dinárt 31515, 64560, 2.000 din. 10315, 13097, 21361, 38442, 59683, 73981, 1.000 din. 2958 68 92 3213 4117 19 76 5847 60 66 7048 79 9610 10327 62 10443 10524 41 49 12022 88 12810 74 99 13086 13494 14410 85 15527 29 17687 23177 80 90 25054 26535 27551 29331 30065 80 30745 54 31539 71 32135 56 33119 45 90 35862 98 37061 37784 38464 66 71 96 38833 39927 87 43320 92 45703 50224 79 52323 77 58657 91 98 59642 61121 63 62113 65561 82 88 70628 71508 70 73027 34 73935 74166 69 92 76528 78947 92 79227 85526 61 31 84506 89049 90789 91813 35 97610 46 97797 98517 85 87.

Lepedat i Iovanović szubotici cég értesítése az osztálysorsjáték utolsó napi húzásáról: 1.000.000 dinárt 44121, 500.000 dinárt 22578, 400.000 dinárt 17672, 10.000 dinárt 47283, 99912 8000 din. 41418, 62104 88362, 6.000 dinárt 52558, 56935 89092, 5.000 dinárt 27544 30705 87564, 3.000 dinárt 14459 21385 42401 97650, 2.000 dinárt 2948 10335 22410 35819 35874 60864, 73003 89025 92322, 1.000 dinárt 2930 66 3235 3878 5821 70 75 9618 5 10325 32 53 10429 45 88 12046 12819 75 85 13407 62 13972 14450 66 72 14576 99 15506 17670 21307 16 40 57 22431 58 66 77 25044 68 20520 27525 29381 29984 30028 34 31520 32164 90 33124 32 34436 35801 5 37 43 37704 73 38479 38813 26 45 433 6 93 4895 49395 50240 93 58612 42 53 59651 72 6 804 16 35 40 61130 69 61363 62116 49 65198 6593 66928 70620 35 63 71557 71 74105 76567 78966 84 79235 42 60 84237 88633 90704 9 91827 52 39 64 9370 97707 94 98591 99914.

— Tánccal egybekötött műkövelő előadás Noviszádon. A Noviszádi Polgári Magyar Daloskör március 2-án, szombaton este nyolc órai kezdettel tánccal egybekötött vidám estét rendez a Kraxner vendéglő összes termeiben. A hangulatosnak ígérkező est műsorán ifjú Mókus Mihály két zamatos, új egyfelvonásosa, a „Nagybácsi” és a „Barométer” szerepel. A darabokat a közkedvelt Milicz János rendezzi, a szerepeket a Daloskör legjobb műkövelői alakítják. Külön vonzóereje az estnek, hogy maga a szerző, ifj. Mókus Mihály is fellép mind a két egyfelvonásban. A vidám est keretében a Daloskör énekara több kedves ének-számot ad elő, Szedlacek Lajos zenetanár vezényletével. A talpalávalót a Dalos-jazz jónévű zenekara szolgáltatja, míg a belépődíjakat mindössze 5 és 10 dinárban állapították meg.

— Halálos áldozata van Bajmokon a nátha-láznak. Szerdán temették el óriási részvétellel Lengyel Hajnalkát, Lengyel Károly vaskereskedő tíz esztendőes leánykáját, aki náthában halt meg. Bajmokon a nátház erősen terjed, azonosítva a kanyaró is az iskolágyerekek között.

— Huszonnyolc tanut hallgatott ki a sztaribecseji járásbírósa Sztéfánovics Györgye gradistei lelkész ügyében. Sztaribecsej-ről jelentik: Becsejac Pavle, a bácskogradistei pravoszláv hitközség pénztárnoka több héttel ezelőtt a noviszádi államügyészségen feljelentést tett Sztéfánovics Györgye gradistei pravoszláv lelkész ellen, akit azzal gyanúsított, hogy a hitközség terhére be vásárolt egyes cikkeket magánhasználatra fordított. Becsejac Pavle ezenkívül még más, évekkal ezelőtt történt állítólagos visszaélések miatt is feljelentést tett a pap ellen, akinek így összesen 11 ügyben kell tisztázni szereplését. Sztéfánovics Györgye ezuttal már nem erőszor kerül a bíróság elé, mert a sztaribecseji járásbírósa néhány hónappal ezelőtt is elítélte, mivel a gradistei pravoszláv hitközség több tagját megrágalmazta. A lelkész legújabb ügyében a napokban ejtette meg a vizsgálatot a becseji járásbírósa, amely összesen 28 tanut hallgatott ki, köztük Vojnovics Mladen községi elnököt is. Az ügy fejleményei iránt Gradisten nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Álarcosbálat rendez a szentai Rád-nicski. Szentáról jelentik: A szentai Rád-nicski sportegyesület szombaton március 2-án este nagyszabású álarcosbálat rendez az Eugen szálló összes termeiben. Legszébb 3 jelmezt értékes díjakkal ajándékozta meg a rendezőség. Azonkívül különféle mókás dolgok fogják a közönséget szórakoztatni.

— Családi est Szomborban. Szombaton, március 2-án a Hotel Szlobodában családi est lesz. A Szloboda vezetősége mindent megtesz, hogy a közönségnek igazán kellemes családi estet szerezzen.

— A 44121 számú sorsjegy megnyerte a 100.000 dináros főnyereményt. A sorsjegyet a szombori Szeles testvérek bankházában vásárolták.

— Előadás Szentán a pajzstetűről. Szentáról jelentik: A szentai gazdakörben vasárnap, március 3-án délelőtt 10 órakor előadás lesz. Az előadás keretében Gallé Viktor városi főkertész szakszerű előadást fog tartani a pajzstetű elleni védekezésről, s a kötelező permetezésről. Az előadáson bárki résztvehet. Az előadás látogatása díjtalan.

Bácskogradistai hírek

Az Első Takarékpénztár rendez évi közgyűlését megtartotta. A részvényesek a múlt üléstévre részvényenként 5 százalék osztalékot kaptak.

Az AK hétfőn, március 4-én este a Bencz féle vendéglőben felszerelése javára táncmulatságot rendez. A rendezőség a beléptidíjat mindössze 3 dinárban állapította meg.

Az ingyenkonyhát a polgárság szépen támogatja. Január 31-e óta 3012 ebédet osztottak ki.

Asszonyom, oh nézze
mily szép a kikelet...

Az idény első magyar szövegű
tavaszi angol keringője

Az utolsó napokban tavaszígérő napsugár cirógat bennünket s ha a fecske és a gólya még nem is tértek vissza hozzánk, de napvilágot látott az idény első tavaszi magyarszövegű angolkeringője — csalhatatlan bizonyítékul annak, hogy rövidesen visszavonhatatlanul tavasz lesz...

Mert ha kiadó nem is kerül, aki megjelentessen magyarszövegű táncdarabokat, de bizakodó zeneszerzőink szinte már havonként meglepnek bennünket egy-egy többé-kevésbé sikerült szerzeménnyel. A legújabb termés Német Antal és Alföldi Géza angolkeringője: Asszonyom, ó, nézze mily szép a kikelet.

Németh Antal fiatal ember, még fiatalabb zeneszerző. Ez az első szerzeménye, amely kotta alakjában napvilágot lát. Meg kell azonban állapítani, hogy ha az izléses kiállítás kottára, amely a sztaribecseji Lux nyomdában készült, esetleg rá is fizet a szerző, de az angolkeringő jó. Édes, tavaszi dallam, valószínűleg rövidesen játszani fogják a vendéglői zenekarok.

Alföldi Géza ismertnevű költője a vajdasági irodalomnak, kedves szövege hűen fejezi ki a dallam hangulatát.

A 8 dináros kottát Németh Antalnál (Szubotica, Licska ucca 6) lehet megrendelni.

KÖNYV

Megjelent Mihál bácsi leveleinek
második könyve

Sokáig késett, nem tudni hol maradhatott el, miféle kalandja akadhatott a sok hangos-vidám kalandot elmesélő Mihál bácsi könyvének, de hát mindez most már nem is igen fontos. A fontos az, hogy végül mégis csak megjött, megjelent Mihál bácsi újabb leveleinek második, zamatos írásokat tartalmazó, könyve is.

Persze, mindenki kap utána és olvassa szorgalmasan, amíg ki nem tavaszodik egészen, mert akkor, ha itt lesz a dologidő, nem ér rá betűvel szórakozni az ember. Csak épen az újságíróknak nincs rákezdése nyugodtan elolvasni ezeket a leveleket, mert azon kell törni a fejét olvasás közben, hogy miképpen is számoljon be a pompás levelekről, hogy szegényben ne maradjon valahogy mögöttük. De hát nem kell azért azt gondolni, hogy az újságírók a föld legostobább teremtséi. Ugy gondoltuk, ugyan ki mondhatna szépet a Mihál bácsi leveleiről azoknak, akik olvasták csak egyiket is a sok közül, azután olyan meg úgy sincs erre mifélenk, aki nem tudná, ki az a Mihál bácsi, hát inkább nem is mondunk róluk semmi mást, csak azt, hogy megjelentek a leveleket tartalmazó könyvek.

Harmínehárom levél van a 164 oldalas könyvben, harmínehárom nevetettő kaland, a kaftustól a csudabalsamig, de még a körösztrejtvényről, az urfbugyugós szerelemről, a muzirul, a stragrul, meg meccsrül sem felejt el beszámolni Mihál bácsi. A sok képpel ellátott könyveket kék és sárga fűzőlapok közé fűzte be a könyvkötő, ki-ki olyat vehet, amelyet épen akar.

De most már többet igazán nem mondunk a könyvről addig, amíg legalább háromszor el nem olvastuk az egészet. Mert ki volna bolond sokat írkalni össze-vissza, mikor olyan jó könyv van az asztalán, mint a Mihál bácsi levelei?!

— **Izületi csuznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalomknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését és igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.**

Az új Korhec fiókküzet reklámárainak sikere a noviszádi piacon

Még 20.000 virsli és szafaládé,
továbbá nagyobb mennyiségű
kolbász kerül reklámáron
eladásra

Kedden, 26-án megjelent számunkban közöltük, hogy az egész országban kitűnő szalámi és hentesáruiról jól ismert Korhec cég fiókküzetet nyitott Noviszádon a Futaki ut 20 szám alatt a volt Tepavac Mak-szim mézárós és hentes üzlet helyén. Az új Korhec fiókküzet reklámáruival már az első napon óriási sikert ért el.

A vevőközönség érdeklődése a reklám-árak iránt várakozáson felüli sikert hozott a cégnek, miért is a Korhec üzemek igazgatósága további 20.000 pár virsli és szafaládét, azonkívül nagyobb mennyiségű kolbász árut fog március 2-ig szombatig bezárólag kiárusítani.

A virsli páronként és a szafaládé darabonként 75 parás, míg a kolbász kg-ként 7 dináros áron kerül eladásra.

A virsli és szafaládéből egyszerre csak 5 pár, illetőleg 5 darab, míg a kolbászból egyszerre csak 5 kg kapható.

Rendkívüli sikert ért el a cég az olesó áron árusított prima I. rendű uradalmi friss hus áruival.

A nagy siker okát abban látja a cég igazgatósága, hogy igazán elsőrendű jó és olesó árut az általános pénzkrisis dacára is értékelni tudja a fogyasztó közönség.

Noviszádi termék

Tegnap a noviszádi terménytőzsde a következő árakat jegyezték:

Buza: 78 kgos 2 százalék bácskai 122—124, bácskai tiszai 128—130, felsőbánáti 122—124, délbánáti 119—121, szerémi 122—124, szlavóniai 128—130.

Rozs: bácskai 122,50—125.

Árpa: 65-66 kgos bácskai és szerémi 125—130, 67-68 kgos bácskai és szerémi 135—140.

Zab: bácskai, szerémi és szlavóniai 87,50—90.

Tengeri: bácskai garantált minőség 68—69, bácskai március—áprilisra 69—70, bánáti garantált minőség 64—65, szerémi garantált minőség 68—69, szerémi március—áprilisra 69—70, uszályrakomány márciusra 69—70.

Buzalisz: bácskai és bánáti nullás gg és g 195—215, kettes 175—195, ötös 155—175, hatos 137,50—147,50, hetes 110—115, nyolcas 80—85, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 192,50—202,50, kettes 172,50—182,50, ötös 157,50—162,50, hatos 135—145, hetes 110—115, nyolcas 80—85.

Buzakorpa: jutazsákokban bácskai és szerémi 82—84, bánáti 81—83, uszályrakomány jutazsákokban 84—86.

Fehérbab: 2 százalék bácskai és szerémi zsák nélkül 132,50—137,50.

Irányzat: Tengeri tartott, egyébként változatlan. Forgalom: Csekély.

Szombori terménytőzsde

Buza: bácskai Szombor környéki 121—123, felsőbácskai 121—123, szlavóniai 127—129, szerémi 122—124, Tisza bácskai 128—130, Tisza bánáti 128—130, felsőbánáti 122—124.

Rozs: bácskai vasut 120—122,50.

Zab: bácskai vasut 86—88, szerémi és szlavóniai 88—90.

Árpa: bácskai 125—127,50, szerémi 125—127,50, bácskai tavaszi 135—140, baranyai tavaszi 135—140.

Tengeri: bácskai prompt 67—69, március—április 70—72, szerémi 67—69, március—április 70—72.

Bab: szokvány 135—140.

Buzalisz: nullás gg és g 195—205, kettes 175—195, ötös 155—175, hatos 135—145, hetes 110—115, nyolcas 85—90.

Korpa: prompt 81—83.

Vasárnapi számunk további cikkei

Tomán Sándor: A világ legnagyobb flotta gyakorlata

Az amerikai nagy armada felvonul Japán ellen —

Ráskai László, Nagy esküvők, bálók estélyek

MENTOR vezető cikket Lucia Vasárnapi levelet ír

Moricz Zsigmond elbeszélését közöljük

Erdekes írások:

„A legújabb divathóbort Amerikában“

„A királyi herceg és az ószeres munkájának szerelmi története“

E héten is közöljük a furcsaságok gyűjteményét

Erdekes ez a világ rovatunkban.

Sakk - Rejtvények

Bélyegrovat

Gyerekeknek:

Tündérország

Bővített, részletes nagy Rádióműsor

— Műsoros tarka est Temerinben. A temerini műkedvelők, művészek, muzikusok és hírlapírók szombaton, március 2-án nagyszabású műsoros tarka estét rendeznek, melynek jövedelmét jótékony célra fordítják. A tíz számból álló műsor kitünő szórakozást ígér. Lesz szavaltat, ének, tánc, egyfelvonás és felép a Reggeli Ujságból ismert Mihál bácsi is. A tarka est keretében megválasztják Miss Temerint és két udvarhölgyét. A nagysikerűnek ígérkező mulatságot az Amerika vendéglőben rendezik, belépődíj helyett önkéntes adományokat fogadnak el jótékony célra. A zenéjét Pethő-jazz szolgáltatja.

SPORT

In memoriam...

Mayor József a sportban

1914 husvétjára a budapesti MTK nagynevű második csapatát hozatta le Major József az UTK akkori elnöke Budapestről. Majort az akkori Duna uccai Fábri-szálló folyosóján láttam először, midőn bennünket, pesti játékosokat lenyűgöző kedvességgel üdvözölt a vendéglátó egyesület nevében. Azután a délutáni mérkőzés előtt — amelyet mi, a pesti csapat 4:1 arányban nyertünk meg — felejthetetlenül szellemes üdvözlő beszéd keretében zászlót nyújtott át nekünk, majd a mérkőzés utáni banketten — amelyet akkor az ő tulajdonát képező Elite kávéházban tartottak meg, — volt alkalmunk megismerni nemcsak páratlan vendégszeretetét, de a korát megelőző klubvezető és menedzseri képességét is. Azt hiszem nálánál külön és rátermettebb sport és klubvezetőt még a mai profivilág sem tud felmutatni. Az állomásra is kikísért bennünket és minden játékostól külön búcsuzott, tőlem a következő szavakkal: „Szívesen láttnám az UTK-ban“. Csak annyit mondtam, hogy: „Lehet róla szó“. Egy hét múlva boy keresett fel pesti lakáson: Egy újvidéki ur kíván Önnel beszélni, várja Önt az Abbázia kávéházban. Fél óra múlva Major Józseffel söröztem és egy hét múlva az UTK-ban játszottam. Ki is tudott volna kedves szavainak ellentárállni?

Azután a háboru hullámai messze vjtek Novi

szádtól. Négy évi háborus viszontagság között el is felejtettem Noviszádot.

1919-ben a bécsi Rapidnak voltam ünnepelt játékosa. Az osztrák kupadöntőt, amelyet 3:0 arányban mi nyertünk meg a Wiener Sport Klub ellen, május havában játszottuk le Hütteldorfban. A levonuló játékosainkat fanatikus lelkesedéssel ünnepelte a Rapid közönsége. A sok ölelgetés közepette ismerős hang ütötte meg a fületem:

— Hogy van Karcsi, gratulálok.

Major volt. Öt év után is megismertem. Egy hütteldorfi vendéglőbe vonultunk vissza elmélni a régi MTK sportiskereiről és utazásairól. Minden átmenet nélkül tette fel ezt a kérdést: Akar-e visszatenni Noviszádra? Az UTK és Schön apus nagyon örülnének.

Es én egy hónap múlva otthagytam a Rapidot és Bécsbe, oly sok dícsőségem színterét, hogy mint tréner és játékos végleg Jugoszláviában telepedjek meg.

Major József igen nagyon értett a futballisták nyelvén és meg is tartotta ígéretét, ami már abban az időben is ritkaság volt.

Mi, az ő futballistái mindig szeretettel és tisztelettel gondolunk rá.

Nemes Károly

Büntet a szubotícai alszövetség

Hat egyesületet felfüggesztettek és eljárást indítottak az OSC ellen a fatális játékosigazolás ellen

A szubotícai alszövetség igazgató tanácsa kedden este ülést tartott, amelyen több fontos ügyet tárgyaltak.

Az intéző bizottság mint ismeretes az apatini Tri Zvezde javára igazolta az OSC-vel lejátszott és a bajnokság sorsára annyira fontos múltévi bajnoki mérkőzést, mert az odzsaci csapat hamis adatokkal igazoltatta és szerepeltette Horváth Sztevan nevű játékosát. Most az igazgató tanács külön eljárást indított az Odzsaci SC ellen. Ugyancsak eljárás indult a szombori Szlavívia ellen, mert az OSC elleni mérkőzésen nem mutatta be

az igazoló lapokat.

A szubotícai Villanytelep ellen azért indított eljárást a tanács, mert illetlen hangú levelet intézett az alszövetséghez.

Azután Doljanin Sztepan elnök és Szegedinszki Nesztor főtitkár referált a szövetség közgyűléséről, majd elhatározták, hogy felfüggesztik az adai Plava Zvezda, a Crvenkai SK, a sztaribeceji Gragyanszki, a szentai AK, a szubotícai Bunyevác SK és a Bezdáni Sport játékosait, mindaddig, amíg ki nem adják a távozni készülő játékosok elboesató lapjait.

Mérsékelt helyárrakkal rendezik a vasárnapi Spárta—NAK mérkőzést. Mint már jelentettük, vasárnap a zemuni Spárta kitünő első csapata mérkőzik Noviszádon, a NAK-kal játszik barátságos mérkőzést. A nagy érdeklődéssel várt meccset mérsékelt belépődíjakkal rendezik a NAK. Tribünülés mindössze 15 dinár, ülőhely 10 dinár, állóhely 5 dinár, hölgyeknek ülőhely 5 dinár.

Bajnokon is megindul a tavaszi szezon. A Bajmoki AK vasárnap játssza első ideai nyilvános mérkőzését. Ellenfele a szubotícai Konkordija lesz. A BAK a mérkőzésen több fiatal új játékosal kísérletezik. Walter János a BAK intézője lemondott, helyébe Frazon Gyulát választották meg.

A noviszádi Napred hivatalos hírei. Péntek este 8 órakor szakosztályülés a Herbsztnél. Azok a játékosok, akik a szakosztályi ülésen nem vesznek részt, a Reggeli Ujságból szerezhethetnek tudomást a vasárnapi mérkőzésről és a csapat összeállításáról. — Vezetőség.

Ujtsa meg előfizetését!

A kuglító sport hírei

Noviszádi Napred—Sofőrök 183:142. A Napred szép játékkal értékes győzelmet aratott, a jó játékerőt képviselő Sofőrök csapatán.

A noviszádi ZsSK hivatalos közleményei. Felkérem az alábbi játékosokat, hogy ma, péntek este 8 órakor jelenjenek meg a Szabó pályán, a Jugoszláviával mérkőzünk: Mahalik, Bljdar, Radnyikov, Peka, Sztevanov, Trebaticzki, Baracs, Ivkovic, Kapmayer, Matosics, Mojse, Alojze, Fülöp, Bucheimer, Rusko. — Kappmayer útkár.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József“ keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

KÖZGAZDASÁG

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara elnökségének ülése

A külföldi állampolgárok alkalmazásának kérdése — A noviszádi állami selyemgyár — Az adófeltebbzési bizottságok tagjai

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara elnöksége Miroszavlyevics P. Koszta elnöklete mellett ülést tartott, amelyen több időszzerű kérdéssel foglalkoztak.

A külföldi állampolgárságu tisztviselők alkalmazásáról szóló rendelet

Közgazdasági körökben ismét napirendre tűzték a közgazdasági üzemekben alkalmazott külföldi állampolgárságu munkások és tisztviselők alkalmazásának kérdését. Különösen észrevehető, hogy a külföldi tisztviselők alkalmazását nem nehezítik meg törvényes intézkedések és ezért ezeket a hasonló képzettségű hazai munkásokra való tekintet nélkül alkalmazzák. Hogy ezt a háros szokást megszüntessék és lehetővé tegyék a hazai alkalmazás nélküli szakképzett egyének alkalmaztatását, a

zagrebi kereskedelmi és iparkamara, miniszteri rendelet kiadására vonatkozó javaslatot terjesztett a szociálpolitikai miniszter elé a külföldi tisztviselőknek közgazdasági üzemekben történő alkalmaztatása ügyében azzal, hogy ezt a rendeletet az 1934—35 évi pénzügyi törvény 63. szakasza alapján léptessék életbe. E javaslattal teljes egészében egyetért a noviszádi kereskedelmi és iparkamara és elhatározta, hogy mindent megtesz e rendelet minél előbbi életbeléptetése érdekében.

A részvénytársaságok igazgatósági tagjainak állampolgársága

A külföldi állampolgárságu tisztviselők alkalmaztatásához hasonlóan rendezni kell a részvénytársasági igazgatóságoknál is, hogy hány külföldi állampolgárságu tagjuk lehet. Ez elsősorban a nemzetgazdaság érdekében, de megköveteli ezt a részvénytársaságok működése feletti ellenőrzés és a munka felelőssége is. Jelenleg semmi olyan törvényes intézkedés nincsen, amely ezt a kérdést rendezné. Az új kereskedelmi törvény

javaslatban azonban már van olyan intézkedés, amely előírja, hogy hány külföldi állampolgár lehet egy részvénytársaság igazgatóságában. A noviszádi kamara elnöksége ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy ennek a javaslatnak törvényerőre történő emelését már most kéri miniszteri rendelettel, az 1934—35 évi pénzügyi törvény 63. szakasza alapján.

A noviszádi állami selyemgyár alapítása ellen

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara területén levő összes műselyem gyárak azzal a beadvánnyal fordultak a noviszádi kereskedelmi kamarához, hogy foglaljon állást a Noviszádon felállítandó állami selyemgyár ellen. A beadvány szerint a selyemgyár berendezéséhez szükséges összes gépeket már beszerezték és a gyár a legrövidebb időn belül meg is akarja kezdeni működését.

A kamara elnöksége alaposan áttanulmányozta a kérdést és arra a megállapításra jutott, hogy nemzetgazdaságunk érdekeivel ellentétben, ha az állam gyári üzemeket létesít és ezért elhatározta, hogy illetékes helyen megteszi a lépéseket és kéri, hogy ne helyezték üzembe a gyárat és ehelyett engedje át a közgazdasági ténykedést a magán kezdeményezésnek.

A gyümölcsstermelés fejlesztése érdekében

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara elnöksége ötezer dinárt irányzott elő gyümölcsfa csemeték beszerzésére és ezeket a csemetéket a kamara területén levő gyümölcsstermelők között fogja szétosztani.

A kamara ezzel is hozzá akar járulni ennek a mezőgazdasági termelési ágának a fokozásához annál inkább, mert a noviszádi kamara területe erre igen alkalmas.

A noviszádi, szubotícai, szombori és petrovgrádi adófelszámamlási bizottságok tagjai

A noviszádi kamara az ország többi kereskedelmi és iparkamaráival egyetemben akciót kezdett az adófelszámamlási bizottságok tagjainak szaporítása érdekében. Ez az akció eredménnyel is járt és így a pénzügyminisztérium határozata alapján a dunai pénzügyigazgatóság a noviszádi kamara területén 2—4 taggal emelte az adófelszámamlási bizottságok tagjainak számát úgy, hogy

a bizottságban minden járásnak meg lesz a maga képviselője. A noviszádi kamara elnöksége kijelölte azokat a személyeket, akiket a dunai pénzügyigazgatóságnak javasolni fog a noviszádi, szubotícai, szombori és petrovgrádi (Sztarakanizsa, Horgos és Martonos részére) adófelszámamlási bizottságba történő kinevezés céljából.

Az amerikai gazdasági élet hanyatlása Roosevelttel ujjáépítési művének megkezdése előtt

Három év alatt 40 százalékkal csökkent a nemzeti vagyon

Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal érdekes tanulmányt tett közzé Amerika gazdasági életének arról a nagy visszaeséséről, amely Roosevelttel elnök hivatalbalépése előtt észlelhető volt.

A nemzetközi munkaügyi hivatal tanulmánya szerint

Amerika nemzeti jövedelmét 1929-ben még 81 milliárd dollárra becsülték. Három évvel később, 1932-ben

az Egyesült Államok nemzeti jövedelme már csak 48 milliárd volt.

A visszaesés tehát 40 százalékot tett ki és az Egyesült Államok vásárlóképesége 25 százalékkal csökkent. A vezető iparágakban

az alkalmazottak fizetése 41, a munkabér pedig hatvan százalékkal csökkent. A mezőgazdaság jövedelme ötven százalékkal hanyatlott és a munkanélküliek száma meghaladta a tíz milliót.

Ez volt tehát a helyzet, amikor Roosevelt elnök megkezdte nagy erőfeszítését az Egyesült Államok gazdasági talpraállítására és ez a nagy mű még most is folyamatban van.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolása

Budapestről jelentik: Az országos mezőgazdasági kiállítást tömegesen keresik fel minden évben vidékről és a szomszédos államokból tanulmányi csoportok. Elszállásolásuk érdekében a rendezőbizottság érintkezésbe lépett Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalával. Az Idegenforgalmi hivatal ez évben is készséggel vállalta a kiállítás látogatóinak pályaudvari kirendelt ségei útján való fogadását és olcsó, csoportos elszállásolását. Vidéki iskolák, gazdasági szakiskolák tanulóifjúságából álló csoportoknak elszállásolására a diákszállóban van hely biztosítva. A diákszállók mind leperő el, takaróval és párnával ellátott ágyakkal vannak felszerelve. A szállás a diákszállókban éjjelenként 60 fillérbe kerül, ezenkívül személyenként a tartózkodás egész tartamára 1 pengő mosatási díj fizetendő. Reggeli, ebéd, vacsora és szállás együttesen a diákszállókban 3 pengőbe kerül. Nagyobb számú felnőttekből álló csoportoknak szállásigényüket legkésőbb március hó 15-ig kell bejelenteni az Idegenforgalmi Hivatalnál: (Budapest, V., Deák Ferenc utca 2., interurbán telefon: 812-13) mert elhelyezésük csak ez esetben biztosítható.

A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodának a keleti pályaudvar melletti otthonában (Budapest VIII. Fiumei ut 4 sz.) ugyancsak kaphatnak csoportok és egyesek is éjjeli elszállásolást napi 1 pengőtől kezdve. Az irodának az érkezést legalább öt nappal megelőzően kell jelezni.

— A sztariyecseji Iparos Olvasókör közgyűlése. A sztariyecseji Iparos Olvasókör vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen Pratzner Béla elnököt. A közgyűlésen elfogadták a vezetőség jelentéseit és megadták a felmentvényt, majd a következő új vezetőséget választották meg: elnök Pratzner Béla, alelnök Gaál Kovács Mihály, ügyész dr. Zelenay Miklós, jegyző Vágó István, könyvtáros Nádudvary J.-né, pénztáros Klemm József, szertáros Jáger Péter, ellenőrök Gombos Henrik, Kisutcai Ferenc és Grácoll János. Ellenőrpóttagok Fazekas Lajos és Berna József. Választmány Nagy Palóc Mihály, Berze István, Nádudvary József, Weinberger Zoltán, Urbán Péter, Csösz János, Paska István, Schumacher Dezső, Sárvári Ferenc, Tanczos István, Juhász Béla, Mayer Károly, Sіндеles Károly, Kovács Ferenc, Huszka, Tóth Orbán, Mágóri Imre, Bozóki Ferenc, Nagy Dezső, Csányi Ferenc és Nemes Ferenc. Póttagok Barna Ferenc, Nesics Milán és Nagy Pál.

— Vendéglősök közgyűlése Kulán. A kulai járás vendéglősei március 7-én Kulán a Zöldkertben tartják évi közgyűlésüket. Ez alkalommal új tisztikart is választanak.

AVALA MOZI, SZUBOTICA
TELEFON 7 CIRIL ES METOD-TÉR 19 TELEFON 7

Csütörtöktől, február 28-tól
Nimród művész esemény.
Igy végződött a szerelem...

Egy királynő és egy loherceg szerelmi regénye.
Főszereplők:
Paula Wessely és Willy Forst
Zenét szerelte: **FRANZ GROTHE.** — Kísérő műsor:
Hangos heti hirodó és Popaj-burleszk!
Előadások kezdete: 4, 6.15 és 8.30 órákor.

Heti keresztretivénypályázatunk
résztevői között az alábbi jutalmak közül sorsolunk ki nyereményeket:

1 pár finom női harisnyát, vagy 3 pár férfizoknit a **KLEIN EUGEN cégtől.**

Egyszeri arckezelés vagy egy doboz „Léda” puder **Kozmetika »Léda«**
Noviszád, Kr. Petra 7.

Gőzondolálás 8 hónapos tartóssággal **Thalac Pavle**
többszörösen kitüntetett fodrászműtermében, Futoski 42.

1 matróz gyermekruhát 2-5 éves leányoknak vagy fiúknak **Papp József**
speciális gyermekszabótól, Kralja Petra 15.

3 könyvet a **ANTIKVAR MENAHEM PADO**
könyvkereskedésből, Kralja Petra 20

Egy zseblámpa „Zmaj” elemmel az **ENGL I DRUG**
keréknárszakület és javítóműhelyből, Futaki ut 8

Egy darab csavarceruza **KARDOS**
könyv-, papir-, irodal és iskola-kereskedéstől, Futaki ut 13. sz.

Egy fényképet a **Foto Iván műteremből**
Noviszád, Futoski put 6. I. em.

Beretválás hajvágással, fejmosással vagy női ondu ácló **Lehoczky Mihály**
fodrászműtermében, Jovana Szubotica 23.

1 drb. „Pils” védjegyű rozsdamentes konyhakés **Horváth és Prisztay**
vaskereskedésből, Futoski put 40

10 különféle Mignon süteményt a **Mignon (Horváth Károly)**
cukrászdából, Jevrejszka ucca 15

Villanyondolálás **Raffay László**
diplomával és aranyéremmel többszörösen kitüntetett odrász-
műtermében, Vilronov ter 7.

Női bundaalakítást a legújabb divat szerint vagy javítást **Welker György**
szűcsmesternél, Noviszád, Kralja Petra ul. 5.

1 pár finom selyemharisnyát vagy 3 par férfizoknit **Az olcsó Perepatis-tól**
Noviszád, Futaki ut 27.

Beretválás hajvágással **Klemm Ferenc fodrásznál**
Noviszád, Safarikova 23.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó
1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár.
A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetés oldalán 0.80 dinár
2. a szövegterületben 2.00 dinár.

Többszörösen hirdetésnél tsmellődést engedményt adunk,
az állásikeresők pedig 50%, kedvezményben részes-
ülnek. — A február 20-án életbelépetett új hír-
detési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre
fizetendő, vidékről beküldendő postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig,
szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

APOLLO
Február 28-tól március 3-ig

A hiborruhas asszony
(Katalin cárnő)

II. Katalin cárnő naplója nyomán. — A film
szenzácós, pompás, pikáns és érdekesítő
elejétől végig. — A főszerepben:
Marlene Dietrich

Jón 1 Márcus 4-én Jón
PAGANINI

Kereslet

Házmeztart koresek,
nős férfit, gyermekeket.
A szerb vagy német nyelv
tudása szükséges. Novi-
szád, Futaki ut 91. 47o

Egy keresztihuros ZON-
GORA azonnali megvételre
kerestetik. — Érdeklődni:
Schade, Futoska 38. 445

Kiadó

Kiadó lakatos, bádogos
vagy más célra alkalmas
helyiség. Futaki ucca 7o.
468

Zsák

ponyva, zsinog
legolcsóbban
AVRAM SCHIFF
zsák és ponyva-
kötésőznél
Afrik, lószőr
és **lotakarók**
gyári lerakata
HEVEDEREK,
TOMLÓK STB.
NOVISAD Telefon 24-03
Telegr: Jutešii
Kérten arajantatol!

BAJMOKON
nide... et eredeti
kiadóhivatali áron a
„REGGELI UJSAG”
otitani munkatársa:
Lukács Jenő vesz fel

Eladó

Jókarban levő használt
irógépek jutányos áron el-
adók. „Echnika” irógép-
javító műhely, Novszád,
Grobljanszka 12. Telefon-
szám 33-31. 255

SZŐLŐ, 1 1/4 hold, közel
a karnencai hajó- és vasut-
állomáshoz, kövesut mel-
lett, a „Gis it”-el szemben,
olcsón eladó. Cima kiadó-
ban. 100

Különlele

Aki gyümölcsfát rende-
sen óhajtja kezelni, ápolni
és azt akarja, hogy a gyü-
mölcsstermesztésben öröme
és haszna is legyen, az
okvetlenül rendelje meg a
110 oldalas Gyümölcsster-
mesztési és gyümölcsta-
védelmi kézikönyvet, amely
15 dinár előzetes beküldé-
sével mearendelhető: A
MUNKA gazdasági lap ki-
adóhivatalánál, Szubotica.
— E könyv minden jobb
könyvkereskedésben is be-
szerezhető. 358

Utazó urak figyelmébe!
Szuboticán a „Park Hotel”
szobái fűtve vannak. Olcsó,
leszállított árak. Tiszta, szép
szobák. Elsőrendű konyha.
Garázs. Telefon 70. KÖZ-
PONTI FÜTES! 190

**Szubotica kiadó-
hivatalunk** minden nap
reggel 1/2 9—2-ig és délután
4—7-ig tart hivatalos órákat

HIRDESEN
a Reggeli Ujságban

ODEON
Március 1, 2 és 3-án

Az uccai nő

(FLUCHT VOR DEM GESTERN)
német erkölcsdráma. — Főszerepben:
Sylvia Sidney
Elejétől végig érdekesítő!
Elsőrangú kísérőműsor!

Előadások 5, 7 és 9 — vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Pontos kiszolgálás, szolid árak!
Gyászruhák 8 óra alatt készülnek

Női DIVATSZALÓN
BÁCSKAI MARGIT, NOVISZÁD, JEVREJSZKA 6.

Mindenki várja a
„GRIMASZ”-t

Vállalom:
az új adótvény előírásainak megfelelő
szabályszerű kereskedelmi könyvek lefek-
tetését és azok vezetésének betanítását,
bármely rendszer szerint, vidéken is.

BORBÉLY LAJOS
könyvszakértő, Noviszád
Tasza Nikola ucca 7. — Postafiók 75.

Ertesítem a mélyen tisztelt hölgyközönséget,
hogy társnőmtől, Kiszellca Perszidától (Style kalap-
szalónból, Nisencs-ház) különváltam és március 1-én

új kalapszalónt

nyitok **Futoska ucca 13. szám alatt** (Dietrich
böröndös mellett). Kerem a m. t. hölgyközönség
szíves pártfogását.
Tisztelettel
Szabóné Toldi Gizl

Állandó napu választék eredeti bécsi és pártisi
modellekben — Szolid árak! — Ügueljen a címre!

A Reggeli Ujság
szubotica szerkesztősége és kiadóhivatala
a Gazdakör épületébe, Knyaza Mihaila
ucca 2. szám alá költözött át. Telef. 670

Gőzondolálás 8 hónapos tartóssággal
Jurik Jovan
többszörösen kitüntetett fodrászműtermében, Futoski put 16
Telefon 24-32

Egy pár női estélyi cipőt a
Tolveth Gusztáv cipőáruháztól
Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 7.

Egy kgr. valódi csemege-paprika házhoz szállítva
Uj. Pinter József
bácskogradistai paprikakalmától

1 darab fényképezőgépet a
Barta i Drug
fotoszaküzletéből, Dunavsza u. 17.

50 kg. tűzifát házhoz szállítva a
Bratya Krajacsevics cégtől

Vásárláskor
saját érdekében hivatkozzék
a Reggeli Ujságra!

KI VOLT SOBRI?

(Szemelvények Tóth Béla „Mendemondák” című könyvéből)

Ezt az anekdotát, melyet Wurzbach is említ, Kászonyi Danieltől hallottam; s ugyanő mondta nekem, hogy gróf L. József nem más, mint Luzsénszky József, ki neki, Kászonyinak, akárhányszor eldicsekedett vele, hogy ő volt a Sobri. Ez a tréfás ur éppen úgy inceselkedett barátaival, mint a többi gavallér, akiről azt suttogta a világ, hogy ők játszották a haramiavezér szerepét. Mert a negyvenes években boldogot-boldogtalant belekevertek ebbe a mesébe.

A legelterjedtebb hit az volt, hogy Sobri nem más, mint Vay József gróf. A betyár szűkebb hazájában, tul a Dunán azt rebesgették ugyan, hogy Sobri voltaképpen a becseshelyi Csuzi család egy elzüllött fia, aki a harmincas évek elején az apai fegyelmet nem türvén, nekivágott a világnak, bujdosott, a Bácskában csikós volt, s csak tíz év múlva tért vissza eloglalni dus örökét; de a nagy általánosság mégis Vay József Vay József gróf; és bár kétségtelen, hogy a rablóvezért 1837-ben agyonlőtték, a világ halálában sem akart hinni. Evtizedekig kísért a Kölnische Zeitung ama bolond híre, hogy Sobri Amerikán él, mint patikárius. Most már azt mondta a hír, hogy Newyorkban lakik, a Brodwayn fényes patikája van. Ezt a dolgot az édesapám még 1862-ben is hallotta Londonban Rónay Jácinttól és Kmety tábornoktól, akiknek viszont amerikai emigránsok beszéltek; mert azok is hitték. És járta a mendemonda még a hetvenes évek végén is, Sobri Jóska veszte után negyvenkét esztendővel.

Hát Newyorkban lappanghatott valami magyar, aki nem szeretett multjával dicsekedni, és lehetett akár patikárius; de a Dunántul híres haramiája nem volt, mert Sob-

rit, mint Eötvös Károly a Budapesti Hirlap 1887 októberi számaiban egy tárcaciklusban bizonyította, 1838 február 16-án agyonlőtték Somogy és Tolna határán, a lápafői erdőben.

„De hát ki volt Sobri? Eötvös Károly kutatásai arra is megfelelnek. Sobri egy vasmegeye, endrédi kovácsnak volt a fia, és igazán Pap Józsefnek hívták. A Sobri álnevet csak a haramia-élethez választotta. (Meg jegyzem a magam részéről, hogy én egy felesuti öreg paraszttól, ki e haramia idejében legényember volt, a névnek „Zsubri” változatát is hallottam.) Valamint hogy a szegénylegények mindig szerettek nom de guerrellel élni, a „becsületés nevek” megkimélése végett. Így volt Sobri Jóska társai között Mógor, Zsidó, Fűmag, Kalarábi, Franci, Virrasztó, Liliom, Csuka, Görhes Cifra. Ezek is mind álnevek. És valószínű, hogy Milfajt (másképp Milfai), Pap Andor, Király Janesi, Pityeresz Istók sem igazi nevek. Volt Sobrinak több legénye, szökött ka onak, akiket csak keresztneven ismertek.

Az endrédi kovács fiából úgy lett haramia, hogy egyszer disznót lopott. Riika szép legény volt elkényeztettek a falubeli leányok, menyecskek, szeretett szépen öltözködni a kocsában mulatni; s hogy pénzhez juthas on, tolvajságra vetemedett. Megcsipték, börtönre ítélték; mikor kiszabadult, megint lopott, megint a vármegye kezére került, s ott mint esinos, tiszta, ügyes fiu, a várnagy konyháján mint peesenyeforgató szolgált. Innen szökött meg és Fényes Istók nevű pajtásával kirabolta a kolompói számadó juhászt. Társát elfogták, fölakasztották. Ő maga megugrott. Ez történt 1835 májusában; ettől fogva lett Sobri Jóska erdőn bujdosó haramia. Első társai Milfajt, Mógor, Király Janesi, Pap Andor és Franci voltak. A banda közel másfél évig Vas, Sopron és Győr vármegyékben garázdálkodott rabolva, míg végre Sopronmegye 1836 nyarán katonaságot kért, sőt valóságos népfelkelést indított Sobri ellen, kihajtván üldözésére a föld népét is. Sobri ekkor átvo-

nult Veszprém- és Győrmegeyebe, s végrehajtván a túskevári és tornai rablásokat, elhatározta, hogy nagy számra fölszaporított seregét két részre osztja. Felének, Milfajt vezetése alatt, átadja Veszprém, Fehér és Komárom megyéket, maga pedig megtartja Győrt, Vast és Zalát.

Mielőtt azonban e szándékát megvalósította volna, még két nagy rablást követett el. Könyben az uradalmi számtartót megruhonta és elvette tőle a fegyvereit, ezüstjét, ékszerait meg a győri káptalan pénzét. E rablást 1836 október 10-én vitte véghez huszonnyolcadmagával. December 8-án este Veszprémmegeye északi részén a szolgagyőri kastélyba tört be és kirabolta Hunkár Antalt, a vitéz insurgens-ezredest. A cselédséget előbb összekötöztette és a pincébe hánnyatta, aztán magát a kastély urát rohanta meg és összeharácsolt mindent, ami a házban volt. még az urnő ujjáról is lehuzgálták a gyűrűket. Hunkár ez eset után felment Bécsbe V. Ferdinánd királyhoz és József nádorhoz és kemény hangon követelte, hogy őt, a nemes embert, ki vérért áldozta fejedelméért, az ország védje meg a haramiák ellen. Hunkár fellépésének lett fogantaja, mert valóságos sereget indítottak kilenc vármegyéből Sobriék elfogására. Milfajt ezalatt Komárom megyében fosztogatott, de egyszer véletlenül keresztüllőtte a combját, magával tehetetlenné lett és kézre került. 1836 karácsonyának szombatján akasztották fel Veszprémben. Mógor és Király január 5-én került melléje a bitófára.

Eközben egyre folyt a szegénylegények üldözése, és Sobrinak több társa került kézre. 1837 február 16-án történt a lápafői összeütközés, melyben Sobri elesett. Lápafői Tolnamegyében fekszik, de egészen a somogyi határon. Erdős vidék. Sobrit Tamási és Szakes felől szoritották oda. Köröskörül nyomában volt nyolcvan zsandár, fél század dsidás, a megyékből kirendelt népfelkelés és vagy huszonöt fiatal nemes, akik önkényt, kalandra vágyva vettek részt az üldözésben.

(Vége következik)

Vegyen részt a Reggeli Ujság heti keresztrejtvény pályázatán

Vizsziates: 1. Tersanszky műve, 14. Férfi név, 15. Emberek id., 16. Angol keresk. rövidítés, 17. Gyakran fordul elő a tőzsdén, 19. Belga folyó, 20. Nem a földolog, utolsó betű fölös, 22. Allat id. fon., 23. Rag, 24. Ez is tagadás, 25. Sportpályán hallható többször, 26. Férfi név keverve, 28. Férfi név, 30. Férfi név id., 32. Verskellék névelővel, 33. Ásvány, 34. Enged, 37. Allat, 39. ... itas, 40. Angol politikus, 42. Rendelet id., 43. Vissza: Filmszínész neve, 44. A benzin is, 46. N-nel férfinev és vaspálya, 48. Ős id., 49. Szerb férfi név, 50. A R T, 51. Madár is, nem is, többesszámban, 56. Tagadás, 57. Rag.

Függőleges: 1. Magyar író és műve, 2. Görény id. keverve, 3. Napvilágra hozni és id. üzlet, 4. Vallás röv., 5. Mesterség, 6. Drágulást jelent, 7. Hajón van, két utolsó betű fölös, 8. Maláta id. keverve, 9. Magyar író, 10. Pacsirta, 11. K N T E, 12. Egyforma magánhangzó, 13. Minden nemzetnek van, 18. Rag, 21. Lábbeli id. fon., 23. Rag, 27. ... darán, 29. Betű fon., 31. Minden írásztalon van, 33. Tengernyi, 35. Betű fon., 36. A föld

124. számú keresztrejtvény

Közlő: Ebinger József (Noviszád)

2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14								15			
16			17		18						
19			20							21	
22			23				24			25	
	26	27			28	29					
30	31				32					33	
34			35	36		37	38				
39			40		41	42					
43			44		45						
46			47							48	
49										50	
	51	52	53	54			55	56			
					57						

egyik része, 38. Híres kutya nevének kezdete, 41. A-val Zola egyik regénye, 45. Szörnyű betegség keverve, 47. S-sel leánynev, 48. Edény id., 52. Betű fon., 53. Német személyes névmás, 54. A 29. függőleges, 55. Rag.

Keresztrejtvénytervezetet szívesen fogadunk. Kérésük csupán az, hogy a kockák száma függőleges és vízszintes irányban ne legyen több 14-nél. A tervezetet beküldők résztvesznek a rendes heti sorolásban.

A megfejtéseket legkésőbb jövő hétfő este 6 óráig kell eljuttatni a szerkesztőségbe. A megfejtők között értékes jutalmakat sorsolunk ki jövő vasárnapi számunkban.

A megfejtő neve és címe:

Felelős kiadó: Andrée Dezső, Noviszád, Kralja Petra ulica 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Noviszád Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Urania nyomda: müintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszádon.